

Tác Giả và Tác Phẩm

Nguyễn Hiếu

Tiểu sử

Tên thật Nguyễn Văn Hiếu. Người làng Chèm, Từ Liêm, Hà Nội.
Hiện đang sinh sống ở Hà Nội.

Tác phẩm

Người đàn bà trên bãi xe quá cảnh – Người đàn bà trên hè phố
Loài dán – Trên mặt đất lại có người – Nghĩa địa u buồn.

Mục Lục

Người đàn bà trên bãi xe quá cảnh – 2
Người đàn bà trên hè phố - 7

Phụ đính:

Loài dán – Trên mặt đất lại có người – Nghĩa địa u buồn

(Tìm bài đọc: ở “Keyboard”, nhấn nút “F5”, đánh số trang, rồi “Enter”)

Người đàn bà trên bãi xe quá cảnh

1. Nếu trí nhớ không đánh lừa thì lần đầu tôi đến thị xã Đông Hà vào mùa hè năm 82. Cho đến bây giờ đã 22 năm trôi qua, tôi vẫn mừng tượng ra một thị xã nhỏ, nghèo vừa trải qua chiến tranh. Mặc dù đã có đến bảy năm ngừng tiếng súng mà dường như thị xã vẫn chưa gượng dậy. Thị xã khô xác phơi mình dưới cái nắng khô rang của miền trung chốc chốc lại cuộn lên những luồng gió Lào hầm hập, vậy mà không sao làm tôi bỏ được tưởng tượng mơ hồ về những làn khói ngùn ngụt, cuộn cuộn bốc lên cùng mùi thuốc súng khét lẹt nơi cuối thị xã. Qua cầu Đông Hà cũ kĩ có những thanh rặng rỉ hoen hoét không hiểu vì lẽ gì lại gợi người ta nhớ đến chiếc cầu Mường Thanh bắc qua sông Nậm rồn trên Điện Biên phủ, rẽ xuống khu chợ với những lều thấp bập bùng mái tôn và bao tải dứa rách và bản kê bên những căn nhà có những bức tường ẩm mốc và loang lổ vệt nước mưa. Đi dịch lên một chút là khu nhà hai tầng đã từng là nơi ra mắt của chính phủ CMTDTGPMNVN, rẽ sang ngã tư có tấm biển đề là đài kỉ niệm chiến thắng Đông Hà, nhưng thực ra là chỗ người ta khoanh khu ấy lại bằng những thanh sắt rồi gom những thứ hoang phế, còn sót lại của chiến tranh bao gồm trong đó có chiếc xe tăng còn tương đối nguyên hình cùng lồng chống vỏ đạn các cỡ và súng ống gãy nát. Từ đồng đài kỉ niệm chiến tích đó rẽ hơi chệch phía trái ngược ra đường Chín, đi thêm một đoạn nữa rẽ phải thì đến một khu đất rộng và tụt hùm xuống phía dưới những dãy nhà thấp là trụ sở của công ty vận tải quá cảnh mà giám đốc được phong anh hùng thời chiến tranh. Ông này là một người đậm chắc, mặt vuông chữ điền, có cặp môi gọn nét và đôi mắt trong veo luôn luôn như cười một điều gì mà chỉ mình ông biết. Vẫn theo hướng đó đi quá lên vài trăm mét rẽ trái thì đến một bãi rộng mênh mông dễ khiến người ta tưởng rằng là sự kéo dài của bãi đòi trợ trông hoang chỗ mà người Mỹ chọn để làm hàng rào điện tử Mácnamara. Bãi đất ấy có chỗ chồi lên như một quả đồi, rồi lại hõm xuống như một thung lũng cạn có vài ba căn nhà nhỏ như lều mọc loi thôi, những hàng phi lao và bạch đàn suốt ngày rung gió. Quanh bãi đất có những bụi cây hoang lúp xúp viền quanh.

Buổi sáng thì bãi đất vắng lặng như đang chìm trong giấc ngủ muộn, nhưng chiều về khi đoàn xe quá cảnh sau chặng đường dằng dặc, gập ghềnh của đường 9 giữa những khu rừng khộp và thỉnh thoảng có một vài người vác súng B40 thấp thoáng mà cánh tài xế quá cảnh kể rằng chính một trong những kẻ đó đã từng chặn một chiếc xe tải và chặt đầu lái xe đặt giữa đường cách Sê pôn (thời Pháp được mệnh danh là Pari nhỏ) chưa đầy 5 cây số. Nhưng điều ấy cũng không hải hùng bằng sự kiểm tra nghiêm ngặt của hải quan cửa khẩu Lao Bảo. Vượt qua những cửa ải đó một chặp thì đến bãi đất tập trung hàng. Tất cả như bừng tỉnh dậy trong tiếng động cơ, tiếng người mua bán xôn xao, tiếng vút xuống đất những thứ hàng dành cho một chuỗi thị xã, thành phố từ Đông Hà qua Huế đến Đà Nẵng và cả các tỉnh lân cận đang hiem đui mọi thứ cần dùng sau cuộc chiến dài thậm thụt, đầy mệt mỏi và chết chóc. Những bó dếp tông Thái, thuốc lá Samít, A Lào, những hộp xà phòng Ca mây, những xếp quần bò, son phấn, trang phục trong của phụ nữ, và cả thuốc chữa bệnh kín mà nhiều nhất chắc vì chạy nhất là Đe xa mê ta dôn. Thứ thuốc chữa lậu này ấn tượng đến nỗi nó đã thành câu hát nhại lại một bài hát cổ nổi tiếng xứ Huế “đề xa anh cất anh cất về bin, á a à á a...”. Dân quá cảnh kể hôm nào gặp số đen qua cửa khẩu lao bảo kể cả không buôn Đe xa nhưng bất ngờ gặp gã hải quan trái tính thì dù nói đến khô nước bọt gã ta vẫn bắt tay tài xế dưới trời nắng đỏ lửa vẫn phải khuan bằng hết gần sáu tấn thạch cao xuống soi từng hòn thạch cao trắng xoá, nóng dấy để kiểm tra cho bằng hết. Kinh khủng chưa ...

Bãi xe quá cảnh chiều về ồn ào, xầm uất thật. Người buôn kẻ bán lao xao xúm vào những chiếc xe tải đầy bụi đường đỏ quạch, bao quanh hai nhân vật chính của chiếc xe đó là gã tài xế và người cho vay. Mỗi lần xe về người cho vay nhảy tót lên ca bin, tính toán cả gốc lẫn ngọn, rồi đứng bán để thu cho bằng đủ số tiền cho tài xế vay. Công nợ xong xuôi thì gã tài xế mới được thế chân kẻ cho vay trèo lên ca bin xử lý nốt chỗ hàng trên xe. Tối hay đến nói đúng hơn là lúc nào hết hàng thì mấy anh tài mới lệ khệ vì cái túi quần sau xệ tiền dạt vào những chiếc

lều mọc bên dia bãi, lờ mờ ánh sáng của đèn điện sục áp hay đèn chai đầy muội khói để uống, ăn. Đạo đó ở các miền khác tôi không biết thế nào còn bãi xe quá cảnh Đông hà thì gái điếm nhiều như cỏ may. Chẳng thế mà có lần ông giám đốc thích sẵn thả hoang thiếu chút nữa là bắn nhầm vào mông một gái điếm vì trong buổi chạng vạng sáng ông đã nhầm ả ta với một con thỏ trắng.

Vì công việc nên đạo ấy cứ cách độ ba, bốn tháng tôi lại có mặt tại đoàn xe quá cảnh và người đàn bà tôi gặp trong những chuyến đi đó có số phận thật lạ lùng.

2. Đó là một buổi chiều mà không hiểu sao số xe quá cảnh về bãi hôm đó ít hơn mọi hôm. Một tin đồn loang ra là có đoàn ở trung ương bắt chợt về kiểm tra nên hải quan cửa khẩu Lao bảo hôm đó làm chặt chẽ lắm. Đến quá bốn giờ chiều mà cửa khẩu đóng phải đến gần hai mươi xe đang nối đuôi nhau chờ đến lượt làm thủ tục. Bãi ít xe nên sự náo nhiệt thường nhật mọi hôm cũng chóng tàn. Khi mặt trời đỏ xẫm như miếng tiết canh hơi quá tay cho muối đang bị những giải núi rừng cửa nuốt dần thì bãi đã vắng teo chỉ còn lại những hàng ô tô đỗ quạch bụi, vài cái túi hàng quá rách không thể dùng được việc gì lạt xạt lán trong làn gió lè. Vài gánh chè bột lọc đã đặt trên vai chuẩn bị ra về. Có tiếng gọi í ới cùng tiếng băng vọng cỏ và Chế Linh ướn nhoè vắng lên. Tôi nhàn tản chậm chậm bước đi thì bất ngờ giật nảy mình vì từ đâu một chiếc ô tô Jin một cô gái đột ngột bước ra thật nhanh, theo sau là một gã tài đậm chắc có đôi mắt lồi to tướng mà tôi nhớ có lần ông giám đốc công ty xe đã giới thiệu tôi như một điển hình về an toàn chạy xe. Cả hai người trông thấy tôi có vẻ ngỡ ngàng. Cô gái lý nhí một vài tiếng gì đó rồi đi thật nhanh như để đuổi theo một người đang quầy quả đu đưa gánh chè bột lọc trên vai. Sau chút ngạc nhiên gã tài trấn tĩnh lại khi nhận ra tôi. Gã rút nhanh bao Samít chìa ra mời. Đôi mắt lồi loé lên trong ánh sáng đèn pha chiếu ngược.

- Mời anh. Hôm ấy anh chờ em mãi. Nhưng không sao. Tối nay anh rảnh việc chứ gì. Thế thì em mời anh. Ta vào quán kia kia. Phải nói trông bộ ria của anh em rất mê. Em định để ria mấy lần nhưng ria em thừa quá nên lại thôi. Ria thừa để trông không oai.

Vì không muốn làm cho gã tài ngỡ ngàng vả lại tôi cũng chẳng có việc gì để qua được buổi tối trống trải ở vùng Đông hà này. Tôi đi theo Vịnh – tên của gã lái xe.

Mười chai bia Hà nội được nhanh chóng đặt trên bàn. Ngay sau đó là bát đầy ụ trứng vịt lộn đang bốc khói.

- Xin mời. Anh dân Hà nội đúng không?Được rồi. Tối nay anh cứ thoải mái với em đi. Dân tài xế với dân văn nghệ sĩ em biết là rất giống nhau. Uống chán hai anh em ta đến nhà cô lúc này anh trông thấy đấy.

Hai cốc bia đầy bọt chạm vào nhau. Vịnh uống như đang bị cơn khát hành hạ. Mười chai bia và vài hạt vịt lộn nhanh chóng trở vồ. Hình như cho vào bụng lượng bia càng nhiều càng khiến ngôn ngữ của gã như bị ngập trong men. Chốc chốc Vịnh lại giơ cốc lên chạm vào cốc của tôi. Khi gã vẫy tay gọi chủ quán là người đàn bà béo lùn lại tôi không hiểu là gã đã say chưa nhưng gã phẩy tay giọng nhát gừng “quên mang tiền rồi. Ghi vào, nhớ chưa “. Mụ chủ vừa dạ khẽ vừa thu đồng vồ chai. Chui khỏi mái nhà quá thấp của quán hàng gã xoè lửa châm thuốc đưa cho tôi, rồi châm một điếu khác cắm vào mồm gã. Sau khi đập mạnh tay vào vai tôi, gã nói như ra lệnh:

- Đi với em. Anh tha hồ tư liệu mà viết.

Hai chúng tôi đi ngoằn ngoèo một chập theo những con đường mòn mà chắc chắn phải là kẻ quen thuộc lắm mới có thể tìm ra lối đi đúng. Ngoặt hết chỗ này qua chỗ khác cuối cùng trong bóng tối tôi thấy mình lao xồng xộc xuống một cái dốc đất nhỏ chạy giữa hai bên là bụi dứa dại:

- Anh biết đây là đâu không?

Tôi chưa kịp nói gì thì Vịnh đã làm bầm.

- Đông Hà đấy. Nhà của Lan. Cái cô chập tối anh thấy đứng cùng em đấy

- Thế à.

- Vào anh phải uống nữa đấy. Cô chị của Lan còn hay lắm. Em đoán là rất hợp với anh.

Chờ em tí. Em bảo xích chó lại đã. Em thì vô tư nhưng anh thì...

Vịnh nhao đi trước. Bóng gã chập chờn trong luồng ánh sáng yếu ớt xĩa ra từ căn nhà đen kịt, thấp lùn chùn.

3. Người tôi nhìn thấy đầu tiên trong căn nhà lờ mờ ánh đèn vàng xuộm lại không phải là cô Lan mà lại là một thiếu phụ cao dong dỏng, chắc vừa tắm xong. Món tóc dài nặng trĩu còn ướt sũng vắt phía trước làm loang lổ chiếc áo lam xám.

- Trời, mấy anh. Ô kìa anh Vịnh. Lâu lắm mới thấy lại. Lan đã thấy về mô

- Đi đâu?

- Chắc lại rẽ qua nhà con Lựu nhà chú Hựu. Chủ nhật tuần này con Lựu cưới mà. à mà khoan để em kêu xem thằng bé ở mô đã hề

Nói chưa dứt câu thiếu phụ đã bước ra ngoài cửa, gọi thật to "Đốm ơi, ơi Đốm". Sau ba lần như vậy thì có tiếng trẻ con ới ới vọng lại. Tiếng cát lạo xạo nhẹ nhẹ. Vịnh có vẻ nôn nóng chốc chốc lại gõ ra cửa. Thiếu phụ cúi đầu chui vào nhà. Mặt cô tươi rói.

- Thằng bé xem ti vi bên nhà chú Bân. Thằng con em mà anh. Cứ ăn xong là chạy đi. Mà nó ở nhà cũng rảnh có việc chi. Nó mê ti vi quá trời

Đôi mắt như cười hướng về phía tôi:

- Sao không mua cho nó một chiếc?

- Có anh Vịnh biết nè. Trước nhà cũng có một cái, xong cha nó bị bắt đi tù. Đành bán đi.

Từ ấy cứ bới cát ăn hoài, bây giờ thì cũng chẳng có gì mà bới nữa. Có gánh chè bán thể thôi.

Thấy mắt tôi ngó ra về không hiểu. Vịnh khoát tay:

- Nhà còn khô mực không Quyên?

- Còn. Lại chực chai hay hơn? Chủ nhà niềm nở.

Quyên chưa ra khỏi nhà Vịnh đã oang oang.

- Ở vùng này. Người có tiền toàn giấu dưới cát. Khâu cũng thế.

- Khâu là gì?

- Nhấn ấy. Tiền thì hàng xấp, khâu thì hàng xâu dúi xuống cát. Vừa kín vừa không bị munn tiền. Con mẹ này trước đây cũng không xoàng đâu. Hai, ba năm trước em cũng phải vay chỗ này đấy. Sau thằng chồng bị bắt vì dính vào thuốc phiện.

- Thế mới khổ em chứ. Em cũng chạy mãi mà ảnh không thoát được. Mười lăm năm tù mà mới chưa được hai năm. Giọng thiếu phụ đột ngột vang lên phía cửa nhà

Thôi được rồi, bày ra bàn đi.

Chỉ một thoáng chiếc bàn được kéo ra và những chai bia, những chiếc cốc va lạnh canh. Mùi mực khô bốc lên ngọt ngọt, nóng rực. Thiếu phụ cầm chiếc quạt làm bằng miếng mo cau quạt cho hai chúng tôi. Vịnh giơ cốc bia lên:

Quyên này.

- Dạ.

- Nghe đã. D, dạ cái gì. Đây là anh tôi ngoài bắc, anh ấy vào một mình nên có lúc buồn, tôi giới thiệu với o vì thế nên từ nay tôi gọi o là chị.

- Ôi, thế á. Hay quá. Anh tên chi hỉ?

- Hiền. Dốc cốc bia vào cái mồm mở rộng Vịnh kêu to tên cúng cơm của tôi.

- Đúng là Hiền thật. Thế thì chiều hết việc anh cứ đến đây. Em nấu cơm cho mà ăn. Vào hàng quán bây giờ vừa đắt vừa không được no. Khi nào về với chị ấy thì về. Anh mấy con rồi?

- Tôi được hai cháu.

- Mà anh Vịnh này. Có gì cũng làm mấy mâm mời bà con để con Lan nó đỡ tủi, chứ cả Đông hà 2 này ai cũng biết anh với con Lan.

- Vớ vẩn. Bạn bè chứ có gì mà phải bày vẽ.

- Ai chả biết các anh vợ con đủ cả rồi. Nhưng làm ăn ở trong này. Phải có nơi có chốn.

Lúc nào ở thì ở, về với chị cả thì về. Tụi em có nói gì đâu

- Thì để khi nào rảnh đã. Ông anh tôi cũng thế chứ? Vịnh oang oang cầm cốc bia chỉ vào tôi. Mặt tôi nóng bừng cổ cười cho qua chuyện. Đôi mắt ướt của Quyên lúng liếng, trong khi bàn tay cầm miếng khô mực dúi vào tay tôi.

4. Sau buổi tối hôm đó chừng dăm hôm ông giám đốc mời tôi vào TPHCM thăm một đội xe trong đó. Ba ngày ở trong đó trôi vèo qua. Hôm về, xuống sân bay Đà Nẵng quãng hơn chín giờ sáng hai chúng tôi lại tức tốc lên xe về Đông Hà ngay. Đạo đó đường xá không phải thuận tiện như bây giờ thành thử mãi đến gần sáu giờ chiều mới về được. Vừa bỏ chiếc túi xách xuống Vịnh đã ập vào, mặt đỏ phừng phừng, chẳng nói chẳng rằng cầm tay tôi kéo một mạch ra phía bãi đất rộng, chỉ thẳng tay:

- Anh nhìn thấy gì không?

Lúc đó trời đã bắt đầu xẩm tối. Phía tây những tia giải quạt vàng xuộm cổ le lói chút ánh sáng cuối cùng trên giải núi rừng cửa lò mờ. Nổi bật trên bãi đất mênh mông và nền ánh sáng đó là bóng người thiếu phụ mặc áo ba bà màu lam đang đứng im lặng như bức tượng đá cạnh đôi quang gánh.

- Ai thế? Mặc dù đã biết nhưng tôi vẫn hỏi để phá vỡ sự im lặng

- Anh không nhận ra thật à? Quyên nó đang đợi anh đấy.

- Cậu cứ nói. Cô ấy chắc chưa bán hết chè

- Anh này. Em cuộc với anh đấy. Cô ấy mấy hôm nay hỏi anh, em buột miệng bảo hôm nay anh về thành thử bán hết chè đã lâu những Quyên vẫn đứng ngóng. Em đảm bảo chưa thấy anh cô ấy chờ cả đêm cho mà xem. Dân trong này mọi sự đã ưng thì khó đổi lắm.

- Cái cậu này.

Tuy nói thế nhưng tôi vẫn đi theo Vịnh đến chỗ Quyên. Vừa nhìn thấy tôi. Cô nói ngay:

- Anh về muộn thế hỉ. ở nhà Lan nó nấu cơm rồi. Mời hai anh đến.

Cơm nước xong xuôi, không biết có phải vì sự bố trí nào không mà Lan kéo Vịnh ra phố, thẳng Đóm chạy sang hàng xóm xem ti vi, còn lại mình tôi và Quyên. Cô lục xục trong buồng một lúc rồi lẳng lẳng xách ra chiếc túi dứa đựng hàng quen thuộc của dân lái xe quá cảnh.

Quyên nhìn tôi, trên đôi môi gòn gàng động nụ cười dịu dàng:

- Em biết ngày kia anh về, nên em sửa soạn cho anh mấy thứ. Miếng vải này em biếu mẹ anh để may quần, lỗ này quần, áo con này gửi cho chị. Kì này chỉ có hàng này. Kì sau anh vô em sẽ gửi cho chị thứ đẹp hơn. Còn đây là hai bộ quần áo của hai đứa con anh. Anh về đừng nói gì với chị cả, cứ bảo là anh mua. Em nghe nói các chị ở ngoài ấy rằng mà ghen ghê lắm?

Tôi suýt bật cười nhưng nghiêm mặt được ngay:

- Rất cảm ơn Quyên, nhưng tôi không thể nhận mấy thứ này được.

- Sao thế. Đây là trách nhiệm của em. Em chỉ cần lúc nào vô anh đến nhà em ăn cơm là được rồi. Anh cứ cầm cho em đỡ tủi.

- Tôi không thể, không thể.

Nói xong, tôi đứng phắt dậy định quay đi. Nhưng tôi chợt nghe thấy tiếng động mạnh. quay lại thấy Quyên phủ phục trên giường, đôi vai run lên từng đợt. Tôi lúng túng nhìn, rồi chậm chậm đi lại. Người thiếu phụ nức nở giọng ướn sững:

- Anh cứ nhận đi, nhận đi em chẳng cần gì ở anh cả

Tôi đứng chôn chân trên nền nhà cát. Nhận rõ ra ngay cả những hạt cát li ti đang cọ xạo vào những ngón chân nơi mũi dép rọ.

5. Rồi thời gian cứ trôi qua như cát lọt qua kẽ tay. Sau chuyến công tác ấy, tôi cũng không có dịp quay trở lại bãi xe quá cảnh. Nhưng chỉ lạ một điều là thỉnh thoảng giữa muôn nghĩ suy chọn rợn của cuộc đời, trong đầu tôi lại loé lên những suy tư về Quyên. Tôi cũng không hiểu vì nguyên nhân gì khiến Quyên có cảm tình với tôi. Phải chăng là sự đồng điệu tâm hồn, sự khát khao một thứ tình cảm nào đấy, hay là chỉ là sự giải thoát nỗi cô đơn, hoặc là sự trông chờ chút cứu cánh vô hình khó tin nào đó trong quan hệ với tôi, hay chỉ đơn thuần là chút mềm lòng của người đàn bà cô đơn muốn tìm một chút nghỉ ngơi nào đó giữa sự phù du, sóng gió của cuộc đời... Đặt tất cả sự cất nghĩa ấy trước mặt và ngay lập tức tôi lại gạt đi vì sự vô lý thiếu thuyết phục Nhưng quả tình mỗi lần nghĩ đến Quyên tôi lại thấy nao nao, mặc dù ngay khi đối diện với chính mình tôi cũng không hề xấu hổ vì sự phản bội may mảy nào với vợ. Mãi sau này có lẽ đến hơn hai mươi năm. Vào một ngày trong những năm đầu của thế kỉ mới tôi lại có dịp vào Đông Hà. Hơn một phần năm thế kỉ trôi qua, tôi đã bỏ lại sau lưng tất cả sự sôi nổi của một đời

người và trong đầu óc chớm già nua của mình tôi đã ít nhiều nhận ra qui luật biến thiên thăng trầm của cuộc sống. Tôi thật sự ngỡ ngàng khi chạm mặt với Đông Hà thị xã vùng ven, nơi cách xa những thành phố lớn nhưng lại đã từng là nơi phôi diễn của tất cả những gì ác liệt nhất của một cuộc giao tranh một mất một còn. Tôi đứng trơ vơ trên ban công của khách sạn Hiếu Giang và cho dù ép mãi trí óc mình cũng không làm bật ra sự tưởng tượng một thời. Cúm khói đen của một quả bom vừa nổ đang loăng đảnh bay từ từ lên bầu trời rừng rực nắng miền trung. Thị xã Đông Hà hôm nay lênh khênh, sặc sỡ theo kiểu của một tỉnh lẻ đang cập rập đô thị hoá. Tôi một mình dạo trên phố với một cảm giác trừu tượng mơ hồ và hỏi đến người thứ ba mới tìm ra đoạn đường rẽ vào đầu đường chín xa xưa, nơi kê bên bãi xe quá cảnh. Nhưng tất cả khung cảnh xưa như biến hẳn trên mặt đất. Chẳng còn tượng đài lớn nhồn xác xe tăng, súng gậy, vó đạn vỡ toác. Đường phố chạy dài than thán, bóng mịn. Đã biến sạch những mái nhà lợp tôn thấp lè tè thay vào đó là những toà nhà lênh khênh dị hợm. Đâu rồi bãi đất hoang sơ chập chùng với những mái lều lùn choần, và những bụi cây lúp xúp khi chiều chạng vạng xuống thỏ rừng trắng xoá loạt xoạt luồn lách. Cả những cây bạch đàn, phi lao cũng như bị đẩy giạt đứng khập nẹp bên đường. Và nơi nào gò đất nơi phía tây nơi Quyên người thiếu phụ mặc áo lam cô đơn đứng chờ theo dáng vọng Phu bên gánh chè bột lọc. Còn phường Đông Hà 2 nơi có con dốc bé xíu chạy giữa bụi dứa dại có còn không. Tôi rít mạnh hơi thuốc lá lạng lẽ đi ngược lên hi vọng tìm ra dãy nhà hai tầng một thời nổi tiếng để định vị trí nhớ và những kỉ niệm. Khi ngẩng lên tôi nhận ra tấm biển chỉ rõ nơi làm việc của Phường Đông Hà. Một ý nghĩ thoáng qua. Tôi rẽ vào. Gã bảo vệ uỷ ban là một người đàn ông cao gầy có giọng loét choét của con vẹt khi thấy thẻ hành nghề của tôi bèn xòe nụ cười nô bộc vừa chỉ tay hướng dẫn tôi lên tầng hai toà nhà vừa nói:

- Dạ, con biết ngay là chú là kí giả ngoài thủ đô mới vô. Chú muốn phỏng vấn hả? Quan trọng vậy thì cô chủ tịch sẽ tiếp chú.

Tôi suýt bật cười trước vẻ khúm núm của gã rồi bước lên cầu thang lát đá hoa kẻ xọc. Hơi chéch trên tấm cửa màu xanh nhạt là tấm biển đồ cờ ghi rõ "phòng Chủ tịch phường". Tiếng gõ của tôi vừa dứt thì phía trong vọng ra tiếng đàn bà dịu dịu:

- Mời vô.

Bước vào, tôi thấy đằng sau tấm biển ghi chức danh một mái tóc phụ nữ bóng mượt, nặng trĩu cúi trên chồng tài liệu và ngay lập tức mái tóc hất ngược lên. Khuôn mặt bầu bầu phúc hậu của người đàn bà luống tuổi như bùng lên trong một nụ cười kín đáo. Tôi sửng người và một thoáng bản thân kì lạ tôi như thoáng thấy tất cả những gì quá khứ bất chợt hiện về. Người phụ nữ hình như cũng có cảm giác giống tôi, đôi mắt trong veo đã chớm hiện ra những nếp nhăn giải quạt nheo nheo. Cả hai chúng tôi lặng im. Không gian trĩu xuống trong sự im lặng. Tiếng chắc lưỡi của con mồi vang lên rồi nhòa đi trong tiếng xe tải chở nặng vừa chạy qua.

- Quyên phải không? - Tôi gần như thì thầm.

- Anh Hiền rằng? - Giọng bà chủ tịch ấm áp, run run.

6. Cuộc đời bao giờ cũng vậy. Khi mọi sự đang xảy ra người ta còn rụt rè chờ đón mọi sự xảy ra với sự an phận và đôi khi khiếp sợ, nhưng khi đã lùi ra xa một quãng thời gian thì hết thấy trở nên đơn giản. Quyên đưa tôi về nhà mình và nếu cô không nói rõ thì quả tình tôi không thể nhận ra toà nhà hai tầng xây hình chữ L mặt tiền có lát gạch bóng màu đỏ xẫm, sàn lát gạch men có hoa văn giả đá lại là sự hoá thân của căn nhà mái tôn lùn choần ở trong ngõ nhỏ lách qua những bụi dứa dại và đôi dếp dọ của tôi lạt xạt cát. Một đứa bé trai lồi độ năm tuổi có đôi mắt như in lại của Quyên chạy ào ra vừa xả tay ra đòi bế vừa nũng nịu kêu bà.

- Cháu nội em đó.

- Con thằng Đốm? - Tôi buột miệng.

- Rửa mà sao anh nhớ dậy. Quyên bế thốc đứa bé lên, đôi mắt trong veo trở ra nhìn tôi.

- Thế anh ấy đâu?

- Anh uống nước đi đã.

Đứa bé làm nũng bà một chặp rồi chạy ào đi chơi. Quyên cố giữ về tự nhiên đi lại trong nhà pha nước mời tôi, nhưng khi ngồi xuống chiếc ghế thì về đằng hoàng, đĩnh đạc của bà chủ

tịch phường đường như đã biến đi hết chỉ còn lại người đàn bà mềm yếu đang bị chấn động vì bất ngờ. Và khi tôi vô tình hỏi về chồng cô thì Quyên cúi đầu. Hai vai run run. Giọng Quyên thấp hẳn xuống đứt quãng. Tôi cảm thấy ân hận khi vô tình chạm vào nỗi đau đứt của thiếu phụ ...

... Sau đợt anh ra ngoài đó chừng ba, bốn năm gì đó thì ảnh bị mất. Phạm đánh lẫn nhau mà anh. Mấy ngày đầu nhận tin, em tưởng không thể sống nổi. Đạo đó em nói thật anh đừng cười. Em mong anh hoài và cứ mừng tưởng là có lúc nào đó anh lại bất ngờ hiện ra ở đâu ngó. Mấy bụi dứa đại hồi đó rặng mà nhiều hoa thế. Đêm nào cũng sực lên, thật khó ngủ. Em cũng biết chẳng bao giờ có chuyện ấy xảy ra. Chú Vịnh có nói, em biết nhưng cứ mong Rồi sau loanh quanh thế nào cứ ngày thì gánh chè ra bãi quá cảnh. Chiều về thì đi theo mấy anh chị khu phố. Lâu lâu mấy anh giao em làm cái việc đến buồn cười là vận động mấy em làm gái quanh bãi quá cảnh. Thấy nhiều em cũng tội lắm. Cũng là vì sinh sống cả thôi. Nhưng đạo đó nhiều lái xe bị bệnh tật, bị đổ xe lắm. Dần dần em được vô tổ chức. Thành Đóm đi học ngoài Đà Nẵng, nó muốn em tập trung vào làm việc cho phường. Bây giờ nó làm phó giám đốc công ty đường thủy. Vợ nó dạy học. Hai khoá vừa rồi thì bà con lối phố tin em, thành thử em cứ rặng lắm. Công việc bận túi bụi nhưng được cái vui. Chỉ khổ thằng con ông giám đốc ôtô cũ. Em nghe nói bảo ngày trước cũng oai nghiêm lắm thế mà về già cửa nhà lại lộn xộn quá. Mấy đứa con chú ấy làm đơn ra phường không nhận cha.

- Sao thế? - Tôi ngạc nhiên hỏi

- Có gì đâu. Ông ấy có con với cô bé ô sin ở nhà anh con trai thứ hai. Bây giờ ông ấy ở cô bé ấy. Nhà vắng teo vắng ngắt.

- Thế chú Vịnh thì sao?

- Khổ con Lan. Tưởng có chú ấy thì vui lên ai ngờ. Chú ấy chả biết nghe ai. Buôn thuốc phiện, bị bắt. Vợ chú ấy bỏ hẳn. Con Lan bây giờ cùng hai đứa con lâu lâu lại xin giấy của em vào trại thăm nuôi.

Tôi ngồi lặng lẽ vì những cảm xúc trái ngược. Quyên cố làm vẻ chủ động, đi đi lại lại rút bìa vào cốc của tôi.

- Bao giờ anh ra ngoài ấy?

Tôi không trả lời mà lại hỏi bất ngờ hỏi lại:

- Sao đạo đó sao Quyên lại mua quà cho tôi mang về nhà?

- Em quý anh. Anh có biết vì sao không?

Người thiếu phụ cúi đầu xuống, hai mắt chớp chớp:

- Anh có nhớ một lần có buổi tối anh đi với chú lái xe của ông giám đốc và anh đã đẩy bằng được hai chú lái xe đang say rượu dằng đòn gánh, xô em ngã ra bệ đường không?

Người đàn bà trên hè phố

1. Có lẽ phải đến hai mươi năm có lẽ. Đạo đó tôi đang yêu. Người yêu tôi là một con gái thon thả. Mặt trái xoan, má lúm đồng tiền, ăn nửa cái kem đã ỉn ền: "Anh ăn hộ em với, buốt hết cả răng rồi". Còn bây giờ người con gái e ấp đó đã là "gấu mẹ vĩ đại" ngón tay to múp, eo lưng có thể làm mẫu cho thợ Bát Trạng tạo hình chum hoặc vại. Có thể ăn ba cái kem Vinamilk trong năm phút vẫn có vẻ thòm thềm. Vào một chiều trong những ngày yêu độ ấy, tôi đang gò lưng chờ cô gái mảnh mai đi dạo phố, chợt sau vài tiếng loạt xoạt chiếc xe đạp cà tàng khựng lại.

- Sao thế anh? - Giọng dịu dàng cất sau lưng tôi.

- Xích rão quá vẫn chưa thay được.

Tôi đang loay hoay tìm kiếm chiếc lá bàng rơi trên hè phố để lót tay tra xích thì đằng sau tôi lại bắt đầu có tiếng đàn bà lạ hoặc cất lên:

- Chào hai em.

Tôi ngẩng mặt lên, thấy có một người còn trẻ, chắc chỉ hơn chúng tôi chừng bốn, năm tuổi, mặt hốc hác, có cái nốt ruồi lằn sần ở phía dưới lông mày bên trái gần sát vành tai cong vênh hơi quá bình thường lộ ra bởi lối chải đầu quen vén tóc mai. Bên tay xách chiếc túi cói mở ngửa, người ngoài nhìn thấy rõ mấy bộ quần áo nhàu nhĩ cùng mấy cái hộp dầu cù là, hộp đựng thuốc lào ở quê của các ông thợ cày. Người yêu tôi đứng nép vào tôi nghiêng đầu ngạc nhiên nhìn chị ta. Tôi ra dáng chủ động trước người lạ:

- Sao, chị cần gì ạ?

Người đàn bà mím đôi môi mỏng dính, vặn vẹo đôi tay dường như đang gặp một điều gì khó nói. Chờ một lúc chừng hơn ba phút im lặng, rồi sau một tiếng thở dài thông thọt chị thốt ra khó nhọc:

- Chả giấu gì hai em. Chị từ trong Ninh Bình ra thăm ông chú bị ốm. Khổ một nỗi đi trên tàu có bao nhiêu tiền bị kẻ cắp móc hết cả. Đến nhà ông chú thì lại chuyển địa chỉ, thành thử...

- Nhưng mà... - Cô gái mảnh mai của tôi buột miệng.

- Không, không. Nó là thế này. Từ sáng đến giờ chị đã nói khó với người qua đường xin họ giúp đỡ. Trên đời quả thật nhiều người tốt quá. Mỗi người một ít thành ra chị cũng gần đủ tiền về quê. Còn thiếu một chút nữa thôi, hai em có thể giúp chị.

Tôi thở phào khi hiểu ra câu chuyện. Lòng thương người cùng với cơn sĩ diện của gã con trai mới ra dáng trước mặt người yêu khiến tôi dứt khoát. Chuyển chiếc lá bàng sang bên tay trái, đầu gật gật về ái ngại, tôi nói:

- Thôi được rồi. Chúng em cũng chẳng có nhiều, nhưng thấy chị như vậy xin biếu chị... Tôi thăm nhằm tính số tiền buổi sáng mẹ tôi cho, rồi mạnh dạn. Vâng xin biếu chị bấy hào.

- Ôi quý hóa quá. Thật chị không biết làm gì để cảm ơn hai em. Nhìn thấy hai em là chị biết có thể giúp được chị mà. Chị xin nhé. May quá, bây giờ chị phải ra tàu cho kịp giờ đây. Phúc đức quá. Đúng là chị ở hiền gặp lành.

Người đàn bà vừa nói vừa liến thoắng vừa giật mớ tiền lẻ khỏi tay tôi, rồi bước đi thật nhanh. Người yêu tôi nhìn theo người đàn bà, cặp mắt bỏ câu nói hơi nhú lại:

- Thôi được rồi, xong chưa anh?

- Ồ thôi chết.

- Sao thế?

- Hôm nay sinh nhật em, anh định...

- Em biết rồi. Không sao. Đừng lo nghĩ gì nữa. Anh tốt thật đấy.

Nhìn cái lúm đồng tiền trên má người con gái khi nói những lời khen tôi như bay trên mây.

2. Cuộc đời con người nói thế nhưng thật ngắn. Nhoáng một cái đã dư hai mươi năm vèo qua. Trong hơn một phần năm thế kỷ tưởng như dài đằng đặc ấy mãi mê vì kiếm cơm gạo, tiền bạc

nuôi hai đứa con học hành, khôn lớn tôi như quên hẳn tiếng tích tắc của chiếc máy đo thời gian cũ rích có hình con chim vươn cổ và dòng chữ Jac trong chiếc tủ chè chum nho con sóc mà ông nội để lại từ sau lần chạy tản cư về may có người trong làng còn giữ hộ. Trong quãng thời gian đó, tôi đã làm được cơ man nào là việc và đi không ít nơi. Những chuyện quan trọng, thăng trầm trong đời phải kể đến hàng trăm, vậy thì tôi làm sao nhớ được câu chuyện về người đàn bà lỡ đường, chẳng may mất cắp trên tàu đạo nào. Nó như một viên sỏi nhỏ bé trong túi sỏi dùng làm đạn súng cao su hồi nhỏ. Ấy vậy mà một buổi chiều, khi vừa hết giờ công sở ra xe tôi đi được chừng trăm rưỡi mét thì dừng lại trước một ngã tư vì tín hiệu đèn đỏ, tôi bỗng giật mình khi nhìn thấy người đàn bà đang đứng vờ vẩn bên hè đường. Có cái gì quen quen như một kỷ niệm. Vẫn chằm nốt ruồi lằn sần ngay dưới lông mày bên trái. Vẫn một lối chải đầu vén hết tóc mai làm lộ ra vành tai cong vênh hơi quá mức bình thường hiển hiện khuôn mặt người đàn bà tưởng rằng tôi chỉ gặp duy nhất một lần trên đời như tất cả mọi người xa lạ khác trôi loang loáng trong dòng đời. Tôi tin là tôi không thể nhầm với người đàn bà khác. Nhân dạng đó cùng bị coi mở ngửa như cổ tình phơi cho mọi người biết trong ấy vẫn vùi bộ quần áo gấp dúi và mấy hộp sắt tây dầu cù là và đựng thuốc lào của mấy ông thợ cày. Chỉ có điều chị ta giờ đây đã là một người đàn bà béo đẫy với khuôn mặt bầu bầu cổ giấu bớt vẻ ma lạnh và cam chịu hiện lồ lộ trên khuôn mặt và đôi mắt nhìn loang loáng. Tôi cho xe lùi vào sát bên hè để tránh những xe khác đang vượt lên. Một cặp trai gái ăn mặc theo mốt Hàn Quốc dận hai đôi giày to tướng quàng tay nhau đi ngang qua thì tôi lại thấy chị ta nhoẻn cười giờ tay cầm hai cô cậu thanh niên lại. Cậu con trai cao dong dong có mái tóc nhuộm vàng khè cau mặt:

- Cái gì thế?

Tôi cho xe lên hè đường, làm ra bộ đang đón chờ một người nào đó để dõi theo câu chuyện. Cũng sau một tiếng thờ dài đôi môi mỏng dính mấp máy những lời có lẽ lần đầu tiên nó được nói ra cách đây hơn một phần năm thế kỷ và được phát hàng ngàn lần với vẻ khó nhọc, bị thương tổn tội của một diễn viên có thâm niên:

- Chả giấu gì hai cháu. Sáng nay cô từ Ninh Bình ra thăm ông chú, khổ một nỗi đi trên tàu có bao nhiêu tiền bị kẻ cắp móc hết. Đến nhà ông chú lại chuyển địa chỉ, thành thử...

- Vợ vẫn. Chuyện đó thì can hệ gì đến chúng tôi.

Cô gái có mái tóc đỏ rực như một đám lửa trên đầu ngoác rộng đôi môi thâm xịt kéo người yêu vượt qua. Người đàn bà vẫn nhẫn nại:

- Không, không nó là thế này. Từ sáng đến giờ cô đã nói khó với người qua đường xin họ giúp đỡ. Trên đời quả thật có nhiều người tốt quá. Mỗi người một tí thành ra cô cũng gần đủ tiền về. Còn một chút nữa thôi, hai cháu có thể giúp cô.

- Thôi, thôi. Bà dẹp cho tôi nờ. Vừa ra khỏi cửa đã thế này... Rõ dở hơi. Đã bảo đi đằng kia, thì em cứ nằng nặc đi lối này. Cậu con trai lều bều.

- Biết đâu lại gặp cái bà ám ớ này. Cứ làm như thiên hạ người ta thừa tiền ấy. Thôi kệ bà ta, đi đi. Từ đôi môi cô gái vọt ra một bãi nước bọt. Hai đứa gạt người đàn bà sang một bên rồi rào bước gần như chạy. Người đàn bà hơi bĩu môi vừa thủng thảng làm như không có chuyện gì vừa làm bầm "thanh niên bây giờ hư hỏng quá". Tôi phóng ào xe về nhà. Người mẹ của hai đứa con tôi đang đeo cặp kính trên sống mũi buộc lòng quay lại nghe tôi cố diễn giải đến lần thứ ba mới nhận ra câu chuyện trong quá khứ. Vợ tôi bỏ kính ra cười ngả nghiêng một chặp rồi nói:

- Em nhớ rồi, nhớ rồi.

Khuôn mặt vợ tôi ửng đỏ, xộc xệch hẳn vì vừa cố nhịn cười vừa nói. Chuyện xảy ra đúng ngày sinh nhật em, lần ấy anh mua tặng em đôi dép có quai hậu nhưng sau gặp cái chị giả vờ lên thăm ông chú bị mất cấp trên tàu chứ gì. Phải bây giờ thì em can anh rồi. Nhưng dạo đó làm thế anh lại cho rằng em bủn xỉn, tính toán. Thôi, thôi. Chả đại. Hôm nay lại bị lừa nữa à? Nói một thôi một hồi, rồi không nén được vợ tôi òa ra cười sằng sặc. Tôi đỏ mặt vì ngượng và thảm nghĩ. Nếu gặp người đàn bà đó lần thứ ba thì tôi sẽ...

3. Nghĩ vậy nhưng tôi cũng chẳng biết làm gì nếu như lần thứ ba gặp lại người đàn bà ấy. Song sự đời nhiều lúc trớ trêu. Tối hôm đó, sau bữa rượu khá ngất ngự, mà khi có chất men rồi thì con người ta tự nhiên phi thường mạnh mẽ và cũng ngớ ngẩn hẳn lên. Đã ngồi chán chê đến hơn hai giờ kèm theo những lời chúc tụng và tỏ ra quan tâm đến nhau nhưng khi chia tay cả bọn chúng tôi không thiếu đứa nào lôi nhau ra ôm hôn, tạm biệt ngay trước cửa nhà hàng đến quá nửa tiếng nữa mới giả từ được. Điềm tỉnh nhỏ nhoi trong tôi khiến tôi nhìn xuống đồng hồ. Chà, đã quá mười giờ đêm. Tôi vừa đặt tay vào nút khởi động của xe thì cậu bạn hơn mười năm mới gặp lại ngồi trên yên xe vẫy tôi lại gần. Giọng cậu ta khản khoản về bi thương của con người đầy ắp tình thương đồng loại:

- Này, còn tiền không?

- Uống tiếp hả?

- Tọng vào nữa để thác à? Kia kia có một chị ở tận Thái Bình lên thăm ông chú. Lúc đi tàu bị bọn ăn cắp móc sạch...

- Đến nơi, ông chú lại chuyển địa chỉ. Từ sáng đến giờ đã nói khó với người qua đường. Trên đời này nhiều người tốt quá. Vì thế gần đủ tiền về quê chỉ xin ông... - Tôi bụm miệng thao thao một hồi...

- Sao cậu biết? Sau câu hỏi, cậu bạn tôi phá ra cười. Hiểu rồi. Hiểu rồi, nghệ sĩ, một nghệ sĩ đường phố. Thế mà tứ cứ tưởng, thôi chào nhé.

Nói xong, y nhảy rất nhanh lên xe và phóng ào đi. Tôi ngó xung quanh để nhận ra người đàn bà đó, nhưng có thể vì nghe thấy tôi nhắc lại những lời bi lụy vờ vịt của mình nên chị ta đã trèo tốt lên một chiếc xe ôm. Chiếc mô kích cũ kỹ phụt khói lao đi. Chính lúc ấy, chất men đã khiến tôi hành động một cách bất thường. Tôi cho xe từ từ, lặng lẽ đi theo chiếc mô kích màu đu đủ xanh. Chiếc xe chở người đàn bà ngoằn ngoèo theo các dãy phố, thỉnh thoảng để rơi đằng sau mấy tiếng cười khúc khích của người đàn bà. Mãi đến một cái phố nhỏ sau ga, chiếc mô kích mới dừng lại ngay dưới bóng sẫm cây bàng. Hai người rúc rích một chặp rồi người nào đi đường người nấy. Tôi còn thấy rõ nét mặt hể hả của tay xe ôm có cái mũi dài hơi lệch lướt qua ánh đèn khuya trắng bệch. Người đàn bà xách cái bị cói từ từ đi về phía dãy nhà tạm nằm dài như nhà kho và giơ tay gõ cửa. Tiếng cửa kẹt mở để lộ luồng ánh sáng từ trong nhà lọt ra và lập tức có bóng một người con gái tròn trặn, tay xách một chiếc cặp lồng. Người đàn bà lọt vào nhưng cửa vẫn để mở. Có cái gì tò mò thôi thúc khiến tôi lẳng lặng dắt xe đến trước cửa căn nhà và giả vờ dựng xe chữa. Khi cúi xuống, tôi ghé mắt nhìn. Đó là một căn nhà trống tuềnh đúng kiểu nhà người nghèo Hà Nội vào những năm 80 với chiếc giường đôi đã buông lá màn ngả màu, có một miếng vá gần cửa. Một bộ bàn ghế gỗ tạp trên trơ khắc một chiếc ca uống nước của bộ đội bên cạnh lọ hoa làm bằng vỏ bom bi cắm mấy bông hoa nhựa ám khói cùng sách và mấy cuốn vở khổ to. Trên tường là một cái bàn thờ bé nhỏ có dán bức tranh thờ hồ vẽ hoa quả. Người con gái xách cặp lồng đi về. Cô bé ý tứ nhìn tôi đang lúi húi rồi khép cửa lại.

Người đàn bà đã mặc bộ đồ ở nhà, xách cái bị cói ra ngồi trước bàn nói gióng:

- Cứ để đấy cho mát, tao đã ngủ được đâu. Mà vẫn mua phở như đấy chứ? Lấy bát xẻ bớt đi mà ăn, chứ tao ăn sao hết?

- Lúc này con ăn còn no lắm. Mẹ cố ăn hết đi. Vẫn chú Thịnh xe ôm đưa mẹ về đấy à? Sao mẹ không...

- Thôi đi.

Người mẹ gất khế, đoạn lôi mớ tiền từ trong cái bị cói ra, đổ dồn trên bàn. Đưa con lại gần:

- Tí nữa đêm cũng được, mẹ ăn cho nóng đi đã.

- Đang ngót chết người ra. Để nó nguội một tí càng dễ ăn.

Nói xong người đàn bà nhấm nước bọt vào tay rồi thoăn thoắt đếm tiền. Một lúc sau bà ta hỉ hà:

- Hôm nay thế mà may, được những trăm hai. Nếu không có cái thằng cha ấy thì có khi bét ra cũng trăm rưỡi. Hôm qua chín ba nghìn, hôm nay nữa vị chi là hai trăm hai. Sắp đủ tiền đóng học phí chưa?

- Mẹ ăn đi đã.

Cô bé dúm dũa và thìa vào tay mẹ. Người mẹ cất tiền vào túi áo rồi cúi đầu xuống bắt đầu suy t soát ăn. Đưa con chăm chú nhìn mẹ. Người đàn bà ngẩng đầu lên:

- Mà nhìn gì mà ghê thế?

- Mẹ vất vả quá. Mẹ đừng làm thế nữa. Chứ cả ngày phơi mặt ở ngoài đường phố thế thì...

- Mà sợ nhục, sợ mẹ mà xấu hổ chứ gì?

Tôi nhác thấy cô bé ý tứ ra khép cửa nên giả bộ dắt xe đi. Rồi khi thấy tiếng bấm khóa nhẹ, tôi dắt xe lại gần cánh cửa khép kín, làm như một người đang đợi ai, nhưng tai cố động lên theo dõi câu chuyện. Trong nhà có tiếng thìa đặt vào bát. Tiếng người mẹ vừa thở vừa nói:

- Tao không trơ mặt thốt ra giả bộ như thế thì làm gì có tiền cho mà học hành. Không sao hết con ạ. Tao chẳng ngại gì hết. Chỉ cần con học hành đến nơi đến chốn là việc gì mẹ cũng làm được.

- Nhưng mà con cứ thấy thế nào ấy. Như cô Lan đấy, nhà cô ấy cũng nghèo như nhà mình thế mà cô ấy dán hộp, rồi gánh nước thuê cũng sống được.

- Đừng nghĩ dớ dẩn thế nữa. Con nên nhớ rằng, cặm cụi làm những thứ ấy đầu tắt mặt tối cả ngày cả đêm, lưng mỏi dừ vì ngồi, tay nhức buốt vì cầm kéo nhưng được bao nhiêu? Hai chục một ngày. Còn gánh nước thuê ý à? Một đồng một gánh. Tao thì yếu rồi, còn con, tao không muốn con tao phải ngửa ngực ra làm cái trò khốn khổ đó. Con tao phải học hành, phải thành tài, phải có công ăn việc làm nghiêm chỉnh.

- Nhưng chả lẽ cả đời mẹ làm như thế?

- Mẹ đã làm việc này hơn hai mươi năm rồi. Từ cái hồi thằng bố mày lừa gạt tao. Tao có mang mày nhưng lão ấy lại không dám nhận vì lão ấy đã có vợ con ở quê, vì lão ấy đang được đề bạt lên phó giám đốc. Thế là tao thành người chữa hoang. Đạo đó tội này to lắm. Tao bị thôi việc, bị tống ra khỏi xí nghiệp. Bố mày thì trơ mắt ếch ra coi như không nhìn thấy gì. Đàn ông đã hèn thì chẳng còn tiếc rẻ làm gì. Mất việc thì lấy đâu ra tiền để sống. Về quê thì càng thêm nhục cho bà, cho cậu, cho họ hàng. Mà họ cũng nghèo quá, thêm hai miệng ăn không thì kiếm đâu. Kia, không việc gì phải khóc. Ông giờ chẳng tự nhiên giết ai bao giờ đâu. Tao phải ra đường và tao thấy thiên hạ cũng nhiều người tốt lắm.

- Mẹ.

- Năm nay là năm thứ ba, còn năm nữa thôi, con sẽ ra trường, con sẽ có việc làm. Con sẽ có lương, con sẽ nuôi mẹ. Lúc ấy mẹ sẽ không phải đứng đường, đứng phố cầu xin lòng tốt của thiên hạ nữa. Mẹ con ta sẽ ở với nhau. Con lấy chồng, mẹ sẽ sống với vợ chồng mày, mẹ sẽ trông cháu. Thế là mẹ mãn nguyện lắm rồi.

- Nhưng mà anh ấy... - Cô bé sụt sùi nói từng tiếng đứt quãng.

- Nhưng mà sao? Anh nào? Thằng Tuấn bạn mày ấy hả?

- Anh ấy đã thấy mẹ hôm qua ở phố Bà Triệu. Anh ấy... con khổ lắm.

- Nó nhìn thấy tao à? Lúc nào tao chả đội nón, nhìn trước sau tránh gặp người quen cơ mà...

- Anh ấy kể hết cho con. Con tủi lắm.

- Tao có ăn cắp ăn trộm gì đâu, tao chỉ...

- Nhưng đây là lừa đảo.

Bây giờ cô bé mới khóc òa thành tiếng.

- Thúy, đừng khóc, con!

Tiếng khóc vẫn thồn thức vang lên từng đợt.

- Mẹ cho là nó trông nhằm thế nào ấy chứ.

- Không đâu. Anh ấy biết cả chú Thịnh xe ôm của mẹ nữa. Anh ấy... Mẹ thôi, mẹ phải thôi, không có con không đi học nữa đâu.

- Con phải đi học, phải đi.

Tôi căng tai ra và nhận ra trong nhà bây giờ là hai tiếng sụt sịt.

- Anh ấy bảo con là anh ấy sẽ không nói với ai cả nếu như mẹ...

- Trời ơi, con tôi...

Có tiếng đứa trẻ mới sinh nào đấy bật khóc ngằn ngặt trong đêm. Tôi lẳng lặng trèo lên xe lòng

nặng trĩu. Từ bấy mỗi khi ra đường tôi đều để ý người đàn bà ấy. Nhưng lâu lắm rồi tôi không thấy tấm dạng bà ấy đâu. Bà ta y như viên sỏi bé nhỏ đã biến mất trong dòng sông xô bồ của phố phường này.

Phụ đính:

Loài dán

1. Hồi còn trẻ đặt mình xuống là ngủ. Nếu không bị việc gì o ép, câu thúc thì ngủ thật đấy giấc mới mở mắt. Mở mắt rồi còn oằn oài chán mới dậy. Về già các bộ phận trong người như cái máy đã rã. Ăn chẳng mấy khi ngon, còn ngủ thì thật tội. Đỉnh đoảng cơm tối xong vớ tờ báo, ngồi trước vô tuyến. Cái gì cũng có vẻ chăm chú lắm, nhưng chẳng hay báo viết gì, ti vi chiếu gì. Buồn ngủ ríp mắt nhưng để chiều sự buồn ngủ đó đi nằm thì chỉ được dăm phút đầu chìm vào giấc, sau đó choàng dậy, trần trợn, nghĩ đủ thứ trên đời. Giấc ngủ xa mấy con sào. Cả đêm vật mình, vật mảy như vậy nhưng mọi sự đã thành nếp. Dậy thật đúng giờ và bao giờ cũng vào giờ đường phố mới lép nhép vài người đi lại. Từ hồi về già, dậy sớm mới hay trên đời này sao lắm dán thể. Nhất là trong bếp. Bật đèn lên, thấy mấy con rán to tướng chạy lạt xạt. Ngay đầu mũi dép, một con xem chừng có vẻ dán già cỡ thể hệ cụ, vênh đôi râu nhọn hoắt lên. Mắt kém rồi nên không nhìn thấy mắt nó, nhưng cứ thấy động tác của đôi râu chắc nó xem thường mình lắm. Bực mình giơ chân cao đập mạnh xuống. Chân chùn, bấp thấy hơi đau, vậy mà còn dán đã lướt nhanh đến tường bếp, nó dừng lại một lát, đưa đầu râu về khinh thị, đoạn mới chui tọt vào khe tủ bếp. Có lẽ từ hôm nhìn thấy con rán cụ ấy, hay là sự ghét dán nằm sẵn trong người nên sự kiêu căng của con dán ấy càng làm mình ghét dán hơn. Có sáng thấy một con béo núc ních đang mãi đảo râu, bắt chợt ra chân nhanh như hồi còn trẻ, dẫm mạnh một cái. Tiếng kêu bép vang lên nho nhỏ Con dán nát như dưới dép, vài đôi chân gầy vụn còn động đậy. Sáng sáng thấy dán phong toả, tràn lan trong bếp nên sự ghét loài côn trùng hôi hám này càng tăng. Bảo thằng con trai đi mua thuốc sịt dán về. Thoạt đầu nó chùng chảng:

- Ôi dào ơi, thuốc ấy độc lắm. Dán chết đâu chả thấy thì các cháu ông rồi cả nhà có khi lại gầy còm vì thứ thuốc đó

Con dâu phụ hoạ thằng chồng:

- Bây giờ người ta làm giả nhiều lắm. Thuốc giết dán giả thiếu gì bố. Có khi người ta chỉ làm cái mùi cho giống thuốc thật thôi. Thế thì tội gì hà bố. Rồi cả nhà lại khốn khổ bởi ...

Mình dứt khoát:

- Cứ mua về cho bố. Nhìn lũ dán tao không chịu được

Con giai lim dim mắt:

- Thì bố không để ý đến nó nữa thì hơi đâu mà khó chịu!

Mình trừng mắt:

- Cái thằng này. Nuôi từ bé đến lớn mà bây giờ bảo mua có độc một hộp thuốc dán mà lại không nghe hả

Nghe mình nhắc đến công sinh thành, dưỡng dục lớn lao trước một việc nhỏ nhoi con dâu dàn hoà:

- Bố thích, anh cứ mua về cho bố

Thuốc con trai mua chắc là thuốc thật. Nhà sặc mùi thuốc diệt dán. Từ hôm có thuốc, lũ rán xem ra chết nhiều, hay tản mát đi đâu không biết. Sáng ra mặt sàn nhà nhẵn hùi. Những con dán vênh vào với đôi ria ngoe nguẩy không thấy chạy đi chạy lại. Có lẽ được hơn nửa tháng cho đến một sáng nọ, khi thức dậy pha ấm trà chống tăng áp huyết vừa nâng chén lên nhâm nhi thì lại thấy từ đầu tủ một con dán thập thò ra. Mắt già kém và lại mắt dán quá nhỏ nên

không thấy nhưng chắc đôi mắt con dán này đang đảo đồng đảo địa. Rõ là đôi mắt con vật lơ lảo, vì con dán này rõ là con rấn bé. Thấy trong mình thoáng xuất hiện buồn như nỗi buồn như hồi sung sức. Đã định rồi mà không làm được việc lớn đã định. Nhà mình thế là không diệt được hết dán, vậy là một thế hệ dán nữa lại ra đời. Nghĩ mà phát bực lên. Vị trà áp huyết dịu dịu ngọt bỗng nhạt thêch. Ngồi thụp xuống bất động, tay rút dép giơ cao lên rình, đợi cho con dán tưởng mình là vật vô tri bò ra. Hạ nhanh tay dép. Tiếng bép vang lên thật to nhưng con dán trẻ đã thoản thoắt chạy vào gầm tủ. Tiếng thằng cháu nội thứ hai khóc ré lên, bà vợ già lâu bầu:

- Ông rõ thật dỗi hơi. Không còn việc gì nữa hay sao mà lại đi đập dán làm thằng bé giật mình đây này.

Nghe vợ già trách, nghe cháu khóc lại thấy xót, ân hận len lén lên giường nằm. Định vớ cuốn sách đọc, nghĩ thế nào lại thôi. Tay vắt ngang trán mắt nhắm lại. Nằm một lúc thỉnh linh lại buồn. Một con dán to vừa phải từ đâu bò ra, đôi râu đảo nhẹ. Thấy mọi sự yên tĩnh, cả thằng người già cũng không động đậy. Con dán bò lên ngực, rồi bò lên tay. Mình thấy cũng hay hay, mặc dù mùi dán đã chớm thoang thoảng. Cứ để xem xem thế nào. Con dán bò giật từng đoạn hết cánh tay rồi lên lướt nhanh lên cái đầu hói. Mùi hôi đậm hơn. Định giơ tay gạt mạnh mặc dù biết sau đó tay mình sặc mùi dán hăng xịt, rửa ít ra ba nước xà phòng tắm hiệu Lux may ra mới hết mùi, thì vừa lúc đó thấy vành tai rậm rậm bởi chân dán. Rồi tiếng hai ngọn râu sát vào nhau khe khê xịt xịt. Mình chợt rùng mình nhận ra không rõ vì sao mình hiểu được lời con dán đang lảo khào bên tai

2 Con dán này có lẽ là con dán được lũ dán cử ra để đối thoại với mình. Nghe những lời nó nói mình lờ mờ nhận ra. Nếu là người thì con dán này không phải loại người thường. Thứ người chiều chiều ngồi chết dí uống bia và lật tìm những con số để làm vài con đề. Hoặc bàn tán với tất cả sự hăng say về trận bóng tối hôm trước. Thứ người chẳng cần biết sự phát triển của nền công nghiệp toàn cầu đã làm hồng không khí trong lành, phá vỡ tầng ô dôn như thế nào. Càng chẳng cần biết số nhà văn này tị hiềm nhà văn kia. Sách hấn ra, hấn biểu đọc rồi thấy lạ, thấy hay cũng cứ im lìm để thiên hạ quên lãng cho đáng đời. Ai bảo mày viết hay, mà lại không có bạn hữu trong làng. Thứ người chẳng cần truy tìm nguyên nhân vì sao ông ấy chẳng lấy chi làm kiệt xuất mà lại được quyết định ở lại làm việc quá tuổi về hưu. Con dán này rõ là dán đại biểu cỡ như đại biểu hội đồng nhân dân. Biết ăn nói trước đám đông, biết lựa lời trước từng đối tượng. Nó còn quái đến độ nó biết nó chỉ đang chỉ đối thoại với một người tại nhà riêng nên giọng điệu con dán này cũng chẳng cần lễ nghĩa mà mang sặc mùi chua chát. Ngay câu mở đầu đã chứng tỏ nó là con dán trực tiếp hay gián tiếp biết thằng tôi là kẻ rất ghét dán và luôn rắp tâm để tiêu diệt loài dán. Hình như một chân trước của nó gõ nhẹ vào vành tai tôi, giọng tỏ ra bình quyền và xác:

- Đây con người, con người. Nghe rõ những lời này đấy chứ?

Nghe một con vật nói vậy, tôi tin không ai trong giống người chúng ta là không cáu giận. Riêng tôi cố nén không muốn to tiếng, càng không muốn đập bàn. Không phải vì sợ loài dán trả thù mà cái chính là lo thằng cháu nội út không ngủ được, bà vợ già lại lâu bầu. Thế mới biết hồi trẻ dịu dàng, nhường nhịn nhau bao nhiêu thế mà về già cứ động một tí là có thể nạt nộ người đàn ông gắn bó với mình cả đời. Nào có phải ai xa lạ cho cam. Đấy chính là kẻ từng thổn thức, từng mong nhớ mình, nhưng khi mình thành lão già vô dụng thì bà ta quên hết để chỉ cần lo đến sự an giấc của thằng cháu nội nhỏ nhoi. Chẹp miệng thăm điều mà chưa bao giờ mình dám nói thẳng trước mặt bà vợ già. Không có cái thằng tôi giờ vô bổ, vô dụng này thì làm gì mà có hai đứa cháu nội để bà quý bà chiều. Thôi đành. Một điều nhịn chín điều lành cho xong. Bởi thế biết là cơn giận loài dán đang trào lên sùng sục tôi vẫn cố nén:

- Chuyện gì thì mày cứ nói toạc ra hờ cái giống hôi xì kia.

- Đây. Giống người luôn luôn gồng mình để trở thành giống thông minh trên mặt đất mà khi ăn nói với loài khác kể cả loài bé nhỏ có mùi vị riêng của họ mà lại thô thiển thế sao. Muốn nghe những lời tốt đẹp sắp tới đây thì chỉnh lại lời đi.

Quả tình mình hơi rùng mình, thấy ngượng khi nghe con dán nói một cách điềm tĩnh

nhưng cũng không thiếu sự thách thức. Ngượng thành thử mình cũng vui bớt sự giận dữ, sự xem thường loài dấn hạ giọng:

- Thôi được rồi, vậy dấn có gì cứ nói.

Lần này con dấn trút một hơi như đọc thuộc lòng một bài viết tâm huyết cỡ như bài viết của gã nhà văn cả đời không thoả mãn với xung quanh đau đầu hàng vài chục năm trời mới mới trút ra được. Vừa diễn thuyết, con dấn vừa gõ chân trước đều đặn vào vào vành tai mình:

- Tôi biết ông là kẻ có học. Kì tôi, cụ tôi đến đời bố tôi và cả chính tôi cũng đã từng chui vào các tủ sách của nhà ông nên không lạ gì. Nhưng tôi tin sự học của ông chưa đủ. Trong khi mọi thế hệ dấn nhà tôi đã bỏ khắp lượt các cuốn sách ông có trong tủ, nghĩa là ít nhiều các đời nhà dấn tôi đã biết được tất cả mọi điều các cuốn sách đã viết, trong khi đó chúng tôi thấy không ít cuốn sách ông chưa hề động vào. Gáy sách vẫn cứng, nhiều trang chưa đọc. Nếu ông chú ý đến những cuốn sách ông đó thì không đến nỗi hôm nọ nhà ông phải gọi đồng nát vào để dọn chỗ sách bị bọn mối xông thành đất phí phạm như thế

Mình cựa quậy đầu định quát to vì tự ái, rút lại tôi nói khể khàng như thanh minh, chống chế:

- Cũng tùy cuốn đọc thôi, chứ loài người mỗi ngày cho ra ít nhất ba ngàn cuốn, mà cuốn nào cũng đọc thì cả đời chỉ có đọc sách còn làm được việc gì nữa ...

Chiếc chân trước hơi sắc gỗ vào vành tai mình cái gỗ mạnh hơn cái gỗ dấn đánh nhịp.

- Tạm thời như thế để biết trình độ của tôi và ông ra sao. Nhưng dù sao tôi cũng thừa nhận ông là một kẻ có học. Bất kể kẻ có học nào khi bắt đầu chạm đến khu vực kiến thức cao đều biết rõ một câu chân lý vĩnh viễn đúng. Ông có đoán được câu nào không?

Mình lặng đi phần vì kinh ngạc, phần vì chưa hiểu ý con dấn định nói đến điều gì. Chả nhẽ đó là câu "có học mới nên người" hay câu "đoàn kết là sức mạnh", hay "đi một đàng học một sàng khôn". Mãi nghĩ mình đâm bần thần ra. Tự nhiên mũi dấn bốc lên cay xè. Chắc con dấn cười nên mới hỏi đến vậy Khiếp quá. Cười mà có mũi như thế thì đáng sợ thật. Mình cố nén để khỏi hắt hơi thì giọng con dấn đã vắng lên không dấu vẻ kهنkensieu.

- Câu ấy thật đơn giản. Đó là *mọi loài vật sinh ra trên trái đất này đều bình đẳng*. Chân lý tuyệt diệu đó chính loài người các ông sáng tạo ra. Cứ theo chân lý ấy thì con voi cũng như con kiến, con dấn cũng như con người cũng đều có vị trí ngang nhau. Vì thế chẳng có loài nào có quyền quyết định sự sống còn của các loài khác. Điều này tôi tin ông không tìm ra lí lẽ nào khả dĩ có thể tranh luận được. Bởi lẽ đơn giản mà ngôn ngữ loài người đã xác định Tất cả mọi thứ động vật trên trái đất này đều có chữ *con* ở đầu. Sự bình đẳng ở đây chứ đâu. Sự bình đẳng ấy trùm lên tất cả. Mỗi loài vật đều có thể mạnh riêng để tạo ra sự đa dạng, phong phú của thiên nhiên

Nhịp vỗ bằng bàn chân trước có cạnh sắc của con vật nó càng nhanh khiến mình càng thấy ngứa tợn trên vành tai xong mình cố không động cựa. Giọng con dấn càng giết giống hơn:

- Nhưng về đặc tính thì trong khi các loài đều có những đặc tính đặc thù cho loài mình, chỉ có loài người là chung chung nhất. Ông đừng tự ái cứ bình tĩnh nghe đã. Chính ngôn ngữ các ông đã khẳng định điều này. Đây này. Khi đánh giá những người tài hay có đặc điểm gì thì giống người các ông thường bảo. *Khoẻ như voi, ăn như lợn, dữ như sư tử, bắt chước như khỉ, bơi như cá, dai như đĩa* hay như loài tôi các ông cũng phải động đến khi so sánh đấy là *hôi như dấn*. Ông công nhận chưa? Sự bình đẳng chính là ở chỗ đó đấy.

Mình suýt bật cười vì sự phát hiện của con vật. Cố nén mình giữ vẻ khiêm tốn hỏi:

- Còn loại người không có đặc điểm gì sao?

- Có chứ. Điều đáng tiếc là vì cái đặc tính đó mà trái đất bị lụn bại dần, hư hỏng dần. Mọi vẻ đẹp của thiên nhiên bị huỷ hoại. Mọi sự thanh bình của muôn loài bị đảo lộn. Ngay cả con người các ông cũng dần dần ngột ngạt vì bầu không khí ngày càng bị dơ bẩn

- Đặc tính, đặc tính nào? Đừng tưởng ta nhịn mà tưởng ta hèn đâu. Cứ liệu đấy. Nghe giọng kết tội của con dấn mình bật dậy gần giọng quát lại con vật

- Ông bình tĩnh. Con chó nào các ông nuôi biết được tính chủ, nghe theo lời của chủ, hay con vẹt nào học được tiếng người, líu lô theo các ông thì các ông bảo '*Chà con vật này khôn*

như người đày sao “. Đầy đặc tính duy nhất của loài người tóm lại dồn trong thứ đức tính ấy. Khôn ngoan. Đó là một đặc tính ghê gớm. Điều đáng tiếc là sự khôn ngoan của giống người chỉ dành cho mục tiêu duy nhất là sự tồn tại của giống người. Vì thế nên thế giới này, thiên nhiên này mới dần dần băng hoại, khốn khổ như thế

- Này này. Thế không khôn thì làm sao loài người có được như ngày nay Trước kia chúng tao có khác gì loài khỉ loài vượn. Nói chung là y như con vật. Trần truồng, trần trụi, ăn lông ở lỗ. Ngày cả loài dấn chúng mày, loài người không khôn thì với tốc độ sinh đẻ của chúng mày, của loài chuột, loài ruồi thì chẳng mấy chốc mặt đất chỉ còn dật lũ sâu bọ làm khổ con người chứ béo bởi gì

- Này. Ông lại bất lịch sự rồi. Đừng tưởng là người thì muốn nói gì thì nói đâu. Mọi sự tồn tại đều có lý của nó. Không tin ông cứ thử thành loài dấn chúng tôi xem sao

- Thành loài dấn chúng mày. Thành loài dấn chúng mày ấy ư. Làm sao có thể, làm sao?...Mình lẩm bẩm mãi...Tiếng mình nhỏ dần, nhỏ dần

3. Thoạt kì thủy mình cứ tưởng mình vẫn bình thường. Thế mới hay, con người ta mấy ai biết được thực sự con người ta là thế nào giữa quần thể. Đây chính là một đặc tính của giống người mà may quá con dấn chưa biết nếu không nó còn chỉ chiết chán. Vì cái đặc tính đáng sợ đó nên đã là người cho dù là kẻ có tài năng vượt trội đến cả những người bình thường, thậm chí bất tài nhất mỗi khi nói đều mở đầu “*theo tôi thì ...*”, rồi “*mọi người hoàn toàn hiểu lầm tôi chứ thực ra tôi là thế này thế nọ ...*”. Sau những lời lẩm bẩm nhỏ dần mình biến thành một con dấn thực thụ. Vậy mà mình cứ tưởng mình vẫn là người đang hoàng như hàng tỉ con người đang tồn tại trên mặt đất cho đến khi thẳng cháu nội thứ nhất đang tô chữ bống giật mình giờ bút chì chỉ về phía mình với giọng thẳng thốt:

- Bố kia. Có con dấn đang nằm trên gối của ông nội kia

- Đâu đâu?

Sau tiếng *đâu đâu* tự nhiên mình thấy mình bị tung thẳng lên cao rồi rơi đánh xạch xuống đất. Liền sau đó là một làn chớp xanh và tiếng *bép* vẳng lên như tiếng sét(có lẽ lúc đó thành dấn nhỏ bé rồi nên rồi nên mọi sự phóng to lên so với khi làm người. Làn chớp xanh chính là chiếc dép Thái lan thẳng con trai giờ lên cùng tiếng dép đập mạnh trên mặt giường). Mình nhanh nhẹn phóng nhanh xuống gầm giường. Tiếng thẳng con trai cả hồi tiếc.

- Chà, chà con dấn này khôn ranh như người ấy. Bố nhanh thế mà nó còn nhanh hơn

Nghe nó nói chỉ thiếu một chút nữa mình bò ra nói cho nó mấy câu Bố mày chứ dấn đâu. Vậy là cũng chỉ thiếu một chút nữa thì xảy ra phụ tử tương tàn. Vụ này mà thành thực tế thì các báo tha hồ mà tăng *tia ra* phải biết vì từ xưa đến nay những vụ tham ô, giết người, tai nạn giao thông kể cả tai nạn gây chết hàng chục người cũng vô thiên lủng chứ con giết bố khiến thi thể của bố nát bấy chỉ bằng một nhát dép Thái lan thì vụ án này xứng đáng thành kỉ lục toàn cầu chứ bởi sao. Nhưng bây giờ ...Mình thấy hơi buồn vì tự nhiên lại hoá thành dấn – loài vật hôi xì chuyên ăn đêm và ở trong xó tối, nhưng mình thấy vui vui vì dịp hoá thân này tạo cho mình hiểu được thấu đáo vài loài kiểu côn trùng như dấn. Là loài dấn về thân hình nhưng vẫn còn chút tính của người nên mình vẫn cảm thấy ngưỡng ngưỡng với tâm lý của gã lính mới ra nhập loài. Vì thế mình lẳng lặng bò vào góc chân giường hi vọng có thể gặp lại con dấn quen thuộc đã từng chuyện trò. Nhưng mới bò được mấy bước, chợt phát hiện ra mình đang đói. à thì đúng quá còn gì. Lúc mình trò chuyện với con dấn khôn ngoan có lẽ vào lúc gần năm giờ sáng thì phải. Đúng rồi. Giờ ấy ngày nào mình chả lật dậy, nằm cố cũng không được. Cuộc trò chuyện có lẽ ngón mắt gần tiếng đồng hồ, vậy bây giờ đã là gần bảy giờ, tức là đến giờ mình cần ăn sáng rồi Đói là phải thôi. Chỉ có điều bây giờ là dấn rồi, nên...Mình lẳng lặng bò ra chợt nhìn thấy bát cơm mèo đang nằm chổng chơ ngay cạnh chân tủ lạnh. Tự nhiên mình thấy thèm những hạt cơm khô không khốc còn vương một vài chiếc xương dăm cá diếc ở cái bát dành cho mèo. ở đó toả ra thứ mùi mà khi làm người chỉ thoáng ngửi đã lộn mửa. Còn bây giờ thì thèm quá. Thèm đến run hết cả hai chiếc râu nhọn trên đầu. Mình bò nhanh về phía cái bát thì bất ngờ có ba, bốn con dấn từ đâu bò lại, râu của cả ba con khua lia lia có vẻ tức giận. Hàng

loạt chân màu nâu xẫm, leo kheo giơ ra cản đường. Con dán to nhất có vẻ kể cả nhìn mình chăm chú, giọng nó hầm hừ:

- Này mày là con dán ở đâu lạc đến mà ngu thế. Mày muốn chết hay sao mà lại định bò ra sàn nhà lúc này. Chỉ cần con người nó nhìn thấy thì liệu thân mày có còn nguyên vẹn không cơ chứ

Nhưng tôi đối quá. Mình nhỏ nhẹ với sự năn nỉ hèn yếu

- Đồ nợ. Chắc cả đêm qua lại dong chơi đủ đờn với con nào chứ gì. Thôi bò theo chúng tao đến chỗ này, may ra còn thứ mà ăn tạm chứ mày cứ liều lĩnh thử thò ra bây giờ xem Sao các vị lại tốt với tôi thế?

- Cùng loài dán với nhau lại chẳng đùm bọc, bảo vệ nhau thì để con người nó giết hết. Hôm nọ nhà nó chả xịt cho một chặp thuốc chết gần hẳn số dán trong nhà này là gì. Mày hít mạnh một chút xem, chỗ nào chẳng xực mùi thuốc diệt dán. Kinh quá. Nhưng cũng may loài dán ta vừa nhỏ bé, vừa mắn đẻ nên giống người cứ tìm đủ cách để giết loài ta cũng không xong. Chứ cứ khoẻ mạnh nhưng to tướng và ít đẻ thì dù tợn, dữ như voi, sư tử, như hổ, tê giác thì giống người tàn ác nó cũng giết cho đến tiệt chủng chứ bõn sao. Đến cái răng của hổ người nó còn bẻ, cái sừng của tê giác nó còn lấy để đeo vào người, để ngâm rượu mong tránh được gió, khoẻ được cái khoản vợ chồng thì nó còn vứt đi thứ nào của muôn vật nữa. Đây rồi cả loài mình, hiện nay giống người chề ảm chề eo vì hôi nhưng chẳng phải đợi lâu đâu giống người chúng nó loay hoay chẳng nghĩ ra sự chế biến để kiểu như dán om, dán nấu canh, dán rán cho mà xem. Đến hôi như bọ xít mà bọn người con biến thành món nhắm rượu thì chúng còn ngại món gì. Tóm lại rồi đây khoa học ảm thực của người tiến lên thì bất cứ vật gì ngộ nguậy trên mặt đất chúng đều nghĩ cách chén tất.

- Thôi, thôi nó đói là râu ra rồi. Dẫn nó đi ăn đi đã. Nói lắm để làm gì Việc nói là của giống người còn loài vật mình chỉ biết ăn, sinh đẻ, tránh sự giết chóc để tồn tại thôi.

Con dán thứ hai nhỏ hơn một chút nhưng có một chiếc chân trước bị gãy. Sau này mới biết là do một chiếc vung xoong thỉnh linh rơi xuống trong đêm, may nó nhanh chân nghe tiếng gió nên thoát khỏi

Khi là người thì khoảng cách này mình đi có để chỉ chưa đầy mười bước, nay làm thân dán nên đoạn đường bọn dán dẫn mình đi từ gần giữa gầm giường đến gầm chiếc tủ Nhật rõ thật dài. Có lẽ phải hơn năm phút mới đến. Con dán to chỉ vào một đồng to có lẽ chỉ bằng hai ngón tay nằm kề bên chân tủ. Hoá ra đó là mẫu sô cô la mà mình đưa thẳng cháu nội lớn nhưng bị thằng bé tranh giành nên rơi xuống.

- Ăn đi. Loài người nghĩ ra lắm thứ ăn thật. Thứ này từ khi sinh ra tao mới ăn một lần khi nó rơi xuống. Đáng thế không biết. Nhưng đã là loài dán thì nhặt được cái gì thì ăn thứ ấy chứ có phải giống người giàu sang đâu mà chọn lựa.

Có lẽ vì đói quá nên mình lảng lạng cúi xuống gặm miếng sô cô la vương cả chút mạng nhện. May là đã từng là người nên tôi cảm thấy sự ngon lành của mùi vị miếng bánh sô cô la đã chớm mùi mốc. Mình vừa ăn vừa ngộ nguậy đôi râu cảnh giác. Thế mới biết làm giống vật nào thì có bản chất của giống vật ấy. Con dán gãy chân bò tập tễnh quanh mình, đôi mắt nhỏ của nó nhìn mình chằm chằm vẻ ngạc nhiên ;

- Nhìn mày ăn tao biết mày khôn như người ấy, vì gần hết bọn dán đều không thấy món này ngon. Thế mà mày ăn tí tí vẻ thòm thềm thế

- Tôi đói.

Mình vừa cố nuốt mảnh sô cô la vụn vừa nói. Ngay lúc đó mình cảm thấy thêm một chút bía. Mặc dù khi mang thân người đã lâu lắm rồi chứng cao áp huyết đã khiến mình xa lánh thứ đồ uống kì diệu mà chỉ loài người mới nghĩ ra và biết dùng. Mình định chép miệng nhưng hai cái hàm của dán cứng đơ. Thế mới hay ngay như chỉ đứng về mặt cấu trúc giống người đã có nhiều ưu thế để biểu lộ cảm xúc hơn mọi loài vật. Cặp môi người mới đẹp làm sao nhất là môi của giống cái, rồi bộ ngực, cái chân, cặp hông. Chẳng thế mà giống người nó có thể biến cơ thể thành thứ vật dụng có thể mua bán kiếm tiền nuôi sống mình và người thân. Còn các loài vật thì ...Đó là chưa kể con người con biết nghĩ ra mọi thứ để trang điểm làm đẹp thêm cho thân thể

họ. Thế cho nên cuộc sống của loài người mới phức tạp.

- Mà nghĩ gì mà đàn râu ra thế?

Con dán to chữa thẳng đôi mắt nhỏ xíu của nó vào mình.

- Ăn chán rồi thì đi theo tao ra chỗ cơm mè. Tao biết lúc này cả nhà nó đi dỗ dành để bón cơm cho thẳng cháu bé rồi
- Ngộ nhớ con mè.
- Lúc này thì mày lại lộ là con dán ngu. Ngay có mặt con mè, tao vẫn ăn được cơm của nó. Con mè chỉ gặm gừ với chuột, vờ chó thôi chứ còn tụi dán mình thì nó không chấp. Nó ăn ngay bên cạnh mày ăn cũng chẳng thoải mái. Hiểu chưa? Thôi theo tao

Vì no, nên mình cảm thấy bụng mình hơi lặc lè nhưng mọi sự cảm thấy bình thường. Chứng áp huyết, căn bệnh đang trở thành một của giống người tịnh không may ảnh hưởng kể cả khi đã đầy bụng vì sô cô la ngọt. Thế mới biết đôi khi làm loài vật cũng có lúc có lợi. Vừa nghĩ mình vừa bò theo con dán to. Đang bò đột nhiên mình thấy có một luồng hơi thật mạnh từ trên cao ập xuống. Con dán to nhanh chân chui tọt vào kẽ hèm tường. Con dán què chân định chạy nhưng ngay lập tức nó bị một đế giày to tướng hạ xuống. Rất may nó là con dán trẻ, phần nữa cũng vì nó chưa ăn nên nó chỉ bị gãy thêm một chân nhưng vẫn chạy thoát vào nơi mình vẫn để túi đựng vọt cầu lông. Còn riêng mình chắc vì ăn quá no. Cái bụng phình ra thành chướng ngại vật cho tám chiếc chân, nên mình vừa định vọt thật nhanh để tránh luồng hơi, nhưng không kịp nữa rồi. Luồng hơi vừa cay vừa hăng làm mình ngã lăn quay, tám chân chổng lên lia lịa, đập mạnh. Mới biết loài nào cũng thế những kẻ ăn no thì dễ gặp tai nạn đến thế nào. Đầu óc mình mê man không kịp nghĩ gì, chỉ thấy hình như lơ mơ bên tai tiếng hét văng. Đầu tiên là tiếng của bà vợ già:

- Không đứa nào trông em để nó cầm cái hộp xịt dán nghịch kia kìa

Kế liền là tiếng thằng cháu nội hét văng lên:

- Bà ơi, ông nội ngã trong bếp

Tiếng vợ già lâu bầu vè khó chịu:

- Ông con còn có gì mà mà không bày ra. Vừa già, vừa là nhà văn thì còn khối trò nghịch. Lạ thật. Từng ấy tuổi rồi mà cứ như trẻ con. Bạ đâu cũng nằm được. Buồn cười thế cơ chứ.

Còn mình thì ân hận. Chỉ thiếu một chút nữa thôi là chính mình lại giết mình. Đúng là mình chứ có phải ai trong cái nhà này quyết liệt để mua cho bằng được hộp thuốc xịt dán đâu. Thế mới hay ở đời thì tốt nhất là ở hiền gặp lành chứ bày trò để hại cho dù hại loài nhỏ bé nhất như dán cũng có lúc bị chính cái trò của mình hại lại. Ông trời trên cao chẳng bỏ qua trò nào của giống người đâu. Tất cả đều được ghi vào sổ trời hết đấy.

Trên mặt đất lại có người

Nhiều đột ngột tỉnh dậy. Cô thấy người bứt dứt, bồn chồn như đang bị ai hối thúc một việc cần phải làm gấp rút. Cô vươn hai tay rồi tự nhiên ôm choàng lấy mình. Nhiều dùm người lại và hoảng hốt nhận ra có cái gì đó đang làm cô nôn nao. Cô sợ hãi nhìn xung quanh. Căn nhà tối mờ mờ, vắng lặng, trống trải đến hoang vu. Ngoài trời trăng đang sáng. Những giải trăng mỏng mảnh lọt qua những khe hở của bức vách, của mái nhà, của hai cánh cửa gỗ lọt vào nhà rớt xuống thêm thứ ánh sáng mơ hồ, bập bênh, động đậy. Từ ngày bố mất đã hơn ba tháng nay cứ vài đêm lại thế, Nhiều lại bất chợt tỉnh dậy giữa đêm, để rồi bàng hoàng nhận ra sự cô quạnh, day dứt. Nhiều ngồi dậy tay vén màn bước xuống, người nóng hầm hập như đang lên cơn sốt. Cô không muốn bật đèn mà lần mò đến trước bàn thờ, dờ dẫm tìm báo diêm, rút thẻ hương. Ánh lửa bùng lên, mùi hương ngan ngát. Cắm ba nén hương vào bình, chấp tay vái ba vái và không biết xin bố điều gì. Nhiều lạng lẽ mở cửa và nhận ra trăng hôm nay sao mênh mông, nhẹ nhại và quạnh quẽ thế. Cô ngồi phịch xuống bậc cửa nhà nhìn bóng cây cau đổ dài đê lên giàn trầu không, lên cái chum lên miệng giếng. Một sợi gió lẻ khe khẽ lướt qua, rón rén như một gã

con trai tinh nghịch. Hai tay Nhiều bắt ngờ ôm siết lấy thân mình và cô rùng mình khi nhận ra cảm thấy một điều gì đấy vô hình đang từ từ lớn dần trong cô. Nhiều thấy ngọt ngào và bức bối. Cô ngửa cổ nhìn trăng. Vàng trắng mười tám đã bắt đầu méo mó nhưng giờ này như lợi dụng sự vắng vẻ của đất trời để bùng nổ hết vàng sáng rực rỡ của mình. Tiếng run ré chốc chốc nổi lên, rồi lại chìm xuống trong tiếng u u nào đấy lúc xa lúc gần. Nhiều nhìn quanh. Tất cả vắng teo lặng lẽ. Giờ đây chắc cả làng đang chìm trong giấc ngủ mê mệt sau một ngày vật lộn với đủ chuyện trên đời. Ai đó ngái ngủ cất tiếng khàn khàn ru con. Tiếng trẻ con ngay sau đấy ré lên ngân ngật. Bao giờ, đến bao giờ trong nhà Nhiều có tiếng trẻ èo ọo đó và cả mùi khai thoang thoang vắng vất chỗ này chỗ kia. Hơn ba mươi, không ba tư tuổi rồi còn gì. ở cái làng này như thể coi như quá lứa, hay nói đúng là ế rồi. Nhiều vô tình nghiêng tai về một phía, phía ấy là nhà thím Nha rồi. Chiều nay thấy chú Nha xách về cái đuôi lợn, và một chai rượu trong suốt. Đi qua nhà Nhiều chú còn giơ lên như cố để Nhiều nhìn thấy. Giọng chú đã chớm hơi men. "Cái Nhiều đấy à. Phải ăn mừng một tí chứ. Chú cháu mình sắp khá rồi. Cố kiếm tám chông cho nó giữ tiền may ạ. Ha ha, cái món đất cát chó ỉa này ai ngờ sắp mà thành vàng, thành tiền cả đấy may ạ". Hai chân chú Nha loạng choạng rẽ vào ngõ. Còn bây giờ rõ ràng là tiếng ậm ừ của chú rồi giọng của thím Nha. Cái giọng vùng Trời, Nhỏ lấy chông gần hai mươi năm vẫn trộn không lẫn. "Khiếp quá thôi mất. Nốc cho lắm rượu vào. Không để cho người ta ngủ. Mệt bỏ cha ra...". Nhiều thấy mặt mình nóng bừng lên. Vô ý quá... chuyện riêng của vợ chồng mà.. ừ cũng tại đêm khuya thanh vắng nên mới nghe rõ mồm một thế chứ. Đúng là giờ nhà ai quai nhà ấy. Chú ấy y hệt như từ khuôn ông Vạng đúc ra. Khiếp người đầu mà chả ăn uống gì sao to lớn, phàm phạp thế. Thím Nha thì dế người, nhỏ như con chim sẻ thế mà cứ sòn sòn ba năm đôi. Xã, rồi hợp tác vận động kế hoạch mãi cũng chán. "Bảo đấy, từ từ đã, lần nào cũng thế, người thì như cái cùm ấy...". Xóm này còn ai lạ gì vợ chồng chú Nha. Thỉnh thoảng lại vào buổi chập tối, khi đã có vài chén ngất ngư. Về đến cổng nhìn thấy vợ, đã lao vào. Vừa đuổi bà vợ quanh đống rơm vừa lầu bầu chữi "mày giữ cái của nợ ấy cho thằng nào. Đồ khốn nạn". Nhiều đứng phất dậy, từ từ đi ra giếng. Bóng cây cau rập rờn. "Khiếp, mồm sặc mùi rượu, ghê chết lên được""Be bé không con nó nghe thấy... ""Tôi chỉ mê nhất mẹ mày thôi. Thật đấy mà, tiên sư thằng nào nói điều". Trời trong veo, gió rì rì mà lại oi thế không biết. Nhiều ghéch đầu lên. Cô nhìn quanh. Tất cả vắng lặng ánh trăng trắng bạc trùm lên mọi vật. Đường lượn cong của cái chum cong một màu đen mịn như tóc, như hông người đàn bà đang mang thai. Cây gạo tán loè xoè đu đưa. Cái cần tre kéo nước góc xiên lên lủng lẳng chiếc gầu hình bù đài. Nhiều nhận ra mình muốn tắm. Mặc dù biết chỉ có một mình trong đêm nhưng cô vẫn nhìn quanh. Bàn tay cô vô tình xoa xoa bầu ngực nũng nịu của mình, rồi chạm vào hàng khuya áo. Nhiều cúi xuống và nhận ra ánh trăng làm ngực mình trắng mịn, lấp lánh. Hai đầu vú nâu xẫm một khoảng tròn. Bàn tay cô lóng ngóng chạm vào cặp quần Miệng Nhiều xuyết xoa. Có tiếng ậm ừ đứt quãng đầu đấy vắng lại. Bàn tay cô gái muộn chồng nắm chặt.

2

- Đây thằng ranh con. Hết tiền rồi thì ngồi tránh ra cho người khác đánh - Ông anh khinh thằng em thế.
- Tao chả khinh thằng chó nào hết nhưng nhẫn túi thì lui ra. Kì trước mày còn nợ tao bốn triệu đấy. Liệu mà trả, không đừng trách tao. Ranh con. Lão Thích giơ cái điều cày ngang mặt như muốn chọc thẳng vào mồm thâm xì đang há rộng, tay bịt nõ chặt điều, tiếng rít từ sau nắm tay sần sùi khum khum vang một tràng nghe ròn như chim khách. Dứt cơn, tay cầm chiếc đóm cháy rờ khua lia lịa về phía Đăng. Cục hầu ở cổ gã thanh niên động dậy, thụt lên, thụt xuống. Đôi môi gợn gàng hơi dày mím lại. Đôi lông mày rậm rì nhưng cong và đen như hai vệt nhọ nôi nhu nhú. Gã định nói thêm điều gì chọc nhận ra có ai nắm bắp tay mình. Đăng ngoảnh lại.
- Nghe anh. Về đi, lúc nào có lại chơi. Lệnh- người anh họ đăng mẹ gật gật mái đầu nổi tiếng làng Chiện vì mưu mẹo nói với Đăng. Gã liếc vào miếng thịt chó đen xì động dậy trên khuôn dài như quả dưa chuột lạ hoắc của tay đàn ông. Tay này vừa háp hay đôi mắt nhỏ xíu nhìn vào chôn bát vừa lấy bên mông xương xẩu hích hích vào hông gã để ngồi thế chân. Đăng vít tay

người anh họ đứng dậy. Hai người chụm choạng tuông ra khỏi đám bạc. Trăng nhỉnh nháng trắng xoá phủ lên hai bóng người đen xì xộc xệch trên đường.

- Chú là người tài. Việc chó gì phải luy thằng nào.

- Tài khí mốc gì thứ em. Đàng lâu bầu.

- Thế là chú chưa nhận ra mình có kim cương à. Này, sống trên đời trăm nghề, trăm tài không có tài nào hay và lợi như tài cửa cầm phụ nữ. Có cái đó, chẳng phải lo quái quỷ gì đâu. Con gái ba làng này mê chú thế mà lại. Chú thích đưa nào đưa đó chả chết. Tha hồ chọn nhé.

- Nhưng để làm cái gì. Cũng đến hôn hít, sờ soạng, rồi ôm nhau ngủ ngoài bờ mương, sân kho là cùng chứ gì. Em ớn cái trò ấy lắm rồi.

- Sao bảo chú sắp cưới con Huệ nhà Tĩnh rồi. Con bé ấy xinh nhất làng chứ không à.

- Xinh thì làm cái chó gì. Mài ra mà ăn à. Đồng xu sứt không có thì quắp nhau chỉ thêm khổ thôi.

- Anh nghe người ta kháo là bụng nó ễnh rồi phải không?

- Em chả dẫu gì anh. Thấy nó bảo hai tháng rồi. Con ranh dục toáng lên nhưng em cứ khát lần. Em bảo nạo đi thì con bà cô dấy nẩy lên, nó khăng khăng nếu em không cưới thì nó ra sông Cái nhảy xuống tự tử. Thế có kinh không? Mà anh tính.. ở đời em chỉ mê nhất cái món tiền. Bó khí, mấy thằng có tiền sao chúng nó sướng thế. Muốn gì được nấy. Người xấu cũng thành tốt, kẻ hèn cũng ra điều oách. Trông mà phát thèm lên. Không tiền thì đến cái lá mít ở vườn nhà người ta cũng không dám vặt. Tài giỏi bằng mấy không tiền cũng thành thằng ngu thằng vớ vẩn.

- Chú nói cứ như sách ấy. Nghe đã thấy sướng cái lỗ nhĩ rồi. Chú đẹp trai như thế lại giỏi về khoản gái gú, sao không biết nhảm vào chỗ ấy mà đào.

- Ôi dào, ông anh cứ đùa em. Ăn thua mẹ gì, ở đâu thì em không biết chứ ở cái làng này, con nào giỏi lắm thì trộm tiền bán thóc của mẹ dúi cho vài đồng, ra quán bờ sông không đủ chầu thị chó, chán mớ đời Đấy anh tính. Đàng thờ dài sườn sượt. Vài ba trăm để dúi cho cái Huệ đi tẩy của nợ kia cũng chẳng biết lần ở đâu. Lại còn bốn triệu của lão Thích không biết xoay đâu.

- Hừ. Tay anh họ xì một cái ra vẻ khinh thường rồi ngửa mặt nhìn đám mây mỏng dính đang bay qua vàng trắng già ục ịch méo xệch

- Anh cười gì thế? Hai giọt trắng trong mắt Đàng căng ra. Mách cho em vài nước đi.

- Được rồi. Còn thuốc không?

Đàng lục túi một chặp rồi reo to:

- May quá, còn một điều đây. Không biết sót lại từ bao giờ.

Anh lửa đỏ nhạt loé dưới trăng. Tiếng xuyt xoạt của thằng người được hả cơn thèm

- Nghe nhé. Này nhà cái Nhiều có một mình, theo anh được biết cả cái rẻo xóm ấy từ nhà lão Nha dê qua nhà cái Nhiều chính phủ sắp cấm đất để làm đường. Khịch khịch, tiếng cười của kẻ tự đắc ý như tiếng xe lu vang trong đêm vắng.

- Em biết rồi, vậy thì phải đền bù. Ô hô hô. Nhưng em làm sao dính vào được.

- Trần đời tao chưa thấy đưa nào ngu như chú. Cái Nhiều nó đang thèm một tấm chồng. Bó nó mất rồi, một mình nó. Mà biết không. Khi đàn bà mà cần đàn ông thì bảo nó đốt nhà nó cũng làm. Này nghe ông anh tiết lộ cho chú mà. Chính xác như tin thông tấn. Cả vườn, cả nhà của nó gần hai mẫu, nhưng chính phủ người ta tính bằng mét vuông. Như vậy là riêng con bé ấy tao cho bỏ rỏ cũng sáu nghìn mét. Mỗi mét đồ đồng được đền bù là một triệu. Vẩn là giá vớt đi đấy nhé.

- Úi giờ ời. Đàng thấy cổ mình ngèn ngẹn, sau đó tay gã vung lên. Những sáu trăm triệu cơ á. Eo ôi.

- Ngày xưa mày đi học chắc đốt lăm hả. Đồ ngu. Không phải sáu trăm mà là sáu nghìn triệu tức là sáu tỉ. Đấy là chưa kể khi người ta chính thức đụng đến chú co kéo thì số tiền không chỉ thế thôi, mà còn lên gấp rưỡi, thậm chí gấp đôi. Vậy là chú vừa có cơm no vừa có bò cưới. Một phút chú là tỉ phú. Hè hè, lúc đó chú đừng quên ông anh chú là quý rồi.

Đàng ngẩn người vì cục tiền quá to mà gã có thể được hưởng. Một vệt sao nhờ nhờ vọt qua bầu trời sáng nhoáng trắng.

- Nhưng mà. Bà ấy hơn em đến gần chục tuổi. Em vẫn gọi bằng chị Mới lại, trông chị ấy...

- Xấu, mỏng to, vai rộng, quá lúra phải không?

Lệnh quay người đứng đối diện với thằng em họ. Những mảnh trăng nhấp nhóa làm mặt Đàng lồi lõm, già quắt lại.

- Nhưng đây là người đàn bà thường mà là người đàn bà cầm trong tay sáu tỉ đồng. Chú nên nhớ như vậy. Mà khi người ta có sáu tỉ thì chú biết đấy. Đến con gà thấy chú đi qua cũng tự nguyện giờ cổ cho chú cắt tiết, chứ chưa nói đến những kẻ thấy tờ mười đồng đã xây xẩm mặt mày. Lúc ấy chú có định lấy sao trên trời, moi quỉ dưới âm ti cũng có đũa hầu chú. Thôi, Tôi chỉ cho chú con đường giàu sang đó còn đi thế nào tùy chú. Buồn ngủ quá mà cũng đến ngõ nhà tao rồi.

Tiếng chó sủa ran lần theo bước ngài quân sự đã hết hứng trò chuyện. Gã cứ cúi đầu ngật ngưỡng bước lần theo hàng rào đêm đang toả ra mùi ma nấu canh lò lợ. Gã đâu có để ý thằng em họ đang ngẩn ngơ giữa ngã ba đang tràn ngập ánh trăng.

3.

Đàng có vẻ như bị say, y chuệnh choạng bước đi. Cổ y khô rát, nước bọt đặc quánh trong mồm. Y bỗng bật cười, à thì ra y khát. Hừ hừ, hay thật đấy, những sáu tỉ cơ à. Mẹ kiếp, sáu tỉ. Ông mà có gan, có một tí meo nữa thôi thì một mét đất không chỉ một mà hai mà có khi ba triệu ấy chứ, nghĩa là trong tay thằng này lúc đó là mười hai, mười tám chứ không phải là sáu tỉ đâu nhé. úi trời ơi. Ghê chưa, thằng Đàng này có gần hai chục, thôi bỏ rẻ là mười tỉ đi thì chà chà. Đầu tiên ông sẽ sắm ngay một cái dim Thái đập hộp hẳn hoi chứ không phải ba cái uôi tàu vớ vẩn có hơn ba triệu ranh. Sau đó ông dắt lạng dăm triệu, thôi tròn là mười triệu đi, lao thẳng ra Hà nội, vào chỗ ka rao kê nào sang trọng nhất. Một mình ông nhưng ông sẽ gọi hai con ca ve xinh nhất nhà hàng ngồi hai bên. Lúc đó tha hồ nhé. Hu hu. Hát chán, ông sẽ đi tìm xới bạc nào đấy oách nhất Thủ đô. Khoan đã, vào đấy rồi ông hỏi xem chỗ đánh bạc mà tây vẫn vào chơi ở chỗ gì nhỉ, à phải rồi. Chuyện này do thằng cha Lâm con nhà Vạn làm cho nước ngoài kể dịp hội năm ngoái. Đúng đúng, ở Đồ sơn Hải phòng, phải rồi. Ông sẽ đổi tiền ta ra tiền Mĩ chơi cho thoả thích sợ chó thằng nào. Còn ông bà Khốt tất nhiên lúc đó sẽ quẳng cho họ một ít. Vài chục triệu chứ mấy rưng, để chữa lại cái nhà, mua xảm vài thứ linh tinh cho sang trọng. Gì thì gì trước tiên phải tậu cái ti vi đời mới thật oách thay mẹ cái ti vi đen trắng cổ lỗ, suốt ngày tậm tịt kia đi. Hai ông anh bà chị chắc chắn lúc đó cho thêm tiền cũng chẳng dám ỉ eo thằng em này mà các vị cứ bảo là nó sinh ra để ăn tàn phá hại, vì trai gái, cò bạc nữa. Dúi cho họ mỗi người mười triệu không năm triệu thôi không có họ tưởng dễ đào lại quen mui. à còn chuyện cái Huệ. Con bé phải nói là xinh đi. Con mắt, cái mũi nó kia. Nếu không chịu nạo thì thế nào nhỉ. ừ, phải rồi một là cho nó ít tiền, độ ba triệu hay hơn tí nhỉ, ừ để nó im đi. Hai là cho nó đôi đôi một tí để nó ra Hà nội. Minh sẽ bỏ tiền ra mua nhà, xin việc cho nó. Thành thoả ông lại phóng dim đến. ồ thế thì hơi nhiều. Tốt nhất là cho nó. Xem nào. Nạo bây giờ một triệu là vô địch, mình chơi đẹp cho hẳn ba triệu cho nó tẩy hẳn thứ của nợ đi rồi tính sau. Chà chà. Ai ngờ chuyện con ranh này lại hơi khó nghĩ nhỉ. Chỉ tại con bé đẹp thật. Càng lớn càng.. Thế mà bây giờ... Còn khoản bốn triệu của lão Thích. Xi. Không bằng cái lông con rĩn. Nhẹ tênh. ừ nhưng phải cưa đồ được con mụ Nhiêu. Đúng ông Lệnh nói không sai. Mấy hôm nay, cả làng này đã ồn ào chuyện đất cát rồi, nhà mình cũng lao xao, vậy mà mình không nhận ra. ồ cũng tại mấy con đĩ xanh đỏ dưới cái bát úp trắng bệch kia. Được rồi, kì này..

Đàng liếm mép, ngửa cổ. Y nhận ra vầng trăng méo xệch như đang nhăn nhó nhìn Y. Màn ánh sáng nhạt đang bao gọn người y. Trời bây giờ mà được một ngum nước. Có tiếng gàu thả xuống giếng nước đâu đó. Đàng ngơ ngác nhìn quanh và sững người lại khi nhận ra căn nhà nâu thẫm, mảnh sân rời rợ ánh trăng, cái giếng rồi bóng người trắng lớp thấp thoáng sau hàng rào. Y xuýt kêu lên sau cái nuốt khan. Đúng là Nhiêu rồi Thân thể người con gái muộn chồng nhất làng đang được ánh trăng sắp tàn phủ lên khiến cô ta trắng nhẽ trắng nhạt. Đàng liếm cặp môi khô lần nữa rồi cúi thấp xuống như con chó rình mồi. Y lom khom tiến về phía rào, rồi lập chập đi vào sân. Nhiêu hình như không biết gì, cô vẫn đang vuốt ve cơ thể ướt lướt thướt. Bất ngờ cô thấy hai cánh tay choàng lấy ôm chặt. Cô giật mình định kêu thật to thì mồm

cô bị bịt kín rồi một giọng nói run rẩy, thì thầm:

- Tôi đây. Đằng đây mà.

- Sao lại thế này?. Nhiều cố vũng vầy để thoát ra khỏi đôi tay cứng chắc của gã trai đang thờ hồn hèn.

- Tôi yêu Nhiều. Yêu thật mà. Lần đầu tiên cổ cô gái bị làn môi khô khốc nóng hổi trượt trên làm cô muốn lả đi.

- Nhưng mà..., ở đây không được. Người ta nhìn thấy. Cô gái muộn chồng thều thào mê đắm. Hai người chuệnh choạng diu nhau về phía nhà. Đằng vấp vào bậc cửa cả hai ngã sóng xoài trên nền hè gạch. Nhiều chỉ còn nhận ra ánh trăng bỗng tan ra, vụt loé như những con đom đóm vừa bay từ ao bèo lên. Miệng cô lấp bắp "không, không kia Đằng, sao lại thế này? "

4.

Chuyện thì xảy ra trong đêm mà cũng chỉ có hai người biết nhưng ở làng Chiện này cái gì kín đến mấy cũng không giấu được. Người ta thì thầm trong lúc tỉnh, người ta choang choác trong lúc say. Kể ra đây cũng là sự lạ. Một thằng con trai hơi hớ, có tiếng là đẹp trai, mồm rẻ, được gái làng săn đón ngưỡng mộ bỗng đâm đầu vào ran riu với cô gái ế chồng hơn nó đến chục tuổi, lại xấu và thô nữa chứ. Nay cứ thử đặt hai đứa cạnh nhau thì có khác gì chị em. Không với vóc dáng cái Nhiều to xương hóp thế kia thì nom cũng chả kém gì bà Đinh, mẹ thằng Đằng. Cánh trẻ trong làng nghe chuyện thì cười hô hô bảo "Bây giờ thế là một đấy. Tình yêu không biên giới, thèm gì ăn nấy. Chúng mày công nhận không?. Ai ăn được mắm tôm thì khen ngon. Ai không ăn được thì bịt mũi. Thằng cu Đằng thế là nhất, chắc nó tính ghê lắm dân xóm đĩa mà lại". Cánh già thờ dài "chả còn ra thế thống gì nữa, lộn tưng phèo hết cả rồi". Bà Đinh hôm xuống chợ phiên bắt đồ nghe thủng chuyện, mặt mày xạm xạm, bỏ hẳn buổi chợ mặc dù hai nôi cáng chưa bán được, tốc thẳng về nhà. Vừa thấy thằng Đằng bà chu chéo ngay. Thằng Đằng nghe mẹ vừa chửi vừa cật vấn, nó thủng thẳng nước đôi chả ra nhận, chả ra chối "úi dào làng nước, rồi mồm người ta đồn thì kệ người ta, bao giờ tôi nói với u thì u hãy lo, việc gì phải rộn". Cái Huệ thì sôi sùng sục, mặc dù hơn tháng nay không giáp mặt thằng bạc tình kia, nhưng nó quyết bằng mọi cách gặp được. Vừa nhìn thấy Đằng, cái Huệ đã bay biến hết những lời chua ngoa mà nó dự định để xỉ vả kẻ khốn nạn. Nước mắt nó lăn chả tay ôm bụng, tay quệt nước mắt, nó sụt sịt hỏi "có thật như người ta nói không?". Thằng Đằng lậu bậu "Vớ vẩn chuyện ai người ấy lo, tôi không để cô thiệt đâu". Cái Huệ nhắm mắt lại, thờ dốc, khi mở mắt ra nó không thấy gã trai làm nó mê say, sàu não đầu cả. Cái Huệ đứng ngẩn tò te chỉ thiếu chút nữa nó khóc rống lên. Đoạn nó ù té chạy. Thằng Đằng đi một đoạn dừng lại, tai nó dựng lên. Phải rồi, đúng nhạc phim chuyên vô tuyến, thế là hơn chín giờ tối rồi. Lúc này cả làng chúm mũi vào phim. bụng dạ nào để ý chuyện người khác. Nó nhìn quanh quẩn và khi biết chắc cái Huệ cũng không thể đi theo, thằng Đằng nhẹ nhàng lướt vào bóng tối, đi về phía nhà cô gái muộn chồng.

5.

Rõ ràng là Nhiều sốt ruột đợi nó. Một cốc rượu, hai bìa đậu, vài cái đuôi lợn bát nước mắm đã vắt chanh, cắt ớt cùng vài cọng hành sống, đĩa rau thơm để trên bàn. Còn thằng Đằng thì ra cái điều nhớ nhưng. Cánh cửa đằng sau lưng vừa ập lại thì nó đã ôm choàng lấy Nhiều. Cả hai lăn đùng xuống giường.

- Không nhìn thấy gì trên bàn à. Uống một tí đi đã.

- Chẳng cần, chẳng cần. Gã trai cố nén nuốt nước bọt, bàn tay lấm lấm.

- Khoan đã nào, để tôi bảo.

- Bảo cái gì, tôi đang cần chết đây này.

- Từ từ. Nay, tháng nay tôi không thấy gì cả. Làm thế nào bây giờ. Vài tháng nữa nó lùm lùm thì tôi biết dấu mặt ở đâu.

- Thì cưới chứ sao.

- Cưới? Thật không. Bàn tay của cô gái muộn chồng nắm chặt cổ tay gã trai nâng lên. Hay lại...

- Vớ vẩn. Thằng này chưa hề nuốt lời bao giờ. Gã trai làm ra vẻ giận dỗi, định nhồm dậm.

- Biết rồi. Nhưng tôi hỏi một câu được không?

- Cứ hỏi.

- Làng này thiếu gì con gái hơ hớ, xinh đẹp sao Đằng lại... với tôi. Tôi thì già rồi, lại xấu xí. Còn Đằng....

- Vớ vẩn, vì tôi yêu hiểu chưa? Tôi yêu thì tôi sẽ cưới, chẳng sợ gì hết. Thằng Đằng đừng lời. Nó xiết chặt vòng tay vào tấm lưng to bè của Nhiều

- Sao cơ?

- Chỉ bực là chưa có tiền. Thành ra...

- Tưởng gì, không sao, tôi có một ít đây. Trước khi bố mất, bố cũng đưa cho tôi vài triệu, không biết cụ dành dụm từ bao giờ. Mới lại, vụ chiêm dôi ra thóc lưu từ vụ mùa năm ngoái tôi cũng đang định bán. Chưa xem chuồng lợn bao giờ phải không. Kì này bốn con mỗi con gần tạ sắp xuất chuồng. Chả nhẽ tôi lại đưa lợn đến nhà Đằng. Ai lại thế. Thôi cứ để tôi gọi người cần rồi đưa tiền cho. Nhưng mà này.

- Cái gì?

- Tiền tôi đưa là để làm đám cưới. Không đánh bạc đâu đấy. Tôi biết mình có mang rồi. Không tổ chức nhanh là không kịp, hiểu chưa? Cứ định ngày rõ ràng là tôi đưa. Cưới xong, ở đằng nhà thì chật, tôi biết. Tôi sẽ xin bố mẹ, anh chị cho ở đây. Tha hồ nhé

- Biết rồi. Nhưng mà này sao bảo chỗ nhà, chỗ đất này chính phủ sắp lấy để làm đường.

- Cứ yên tâm đi. Mới đầu tôi cũng lo lắng, một thân một mình phải long đong dọn chỗ này chỗ khác.

- Sao bảo giá đền bù một mét là một triệu.

- Không phải, chỉ có tám trăm thôi.

- Nhà mình những sáu ngàn mét cơ mà.

- Hơn chứ, theo cách tính của họ là già bảy ngàn đấy.

- Cho là bảy ngàn đi, vậy là năm tỉ sáu

- Thôi đừng tính chuyện trên trời nữa. Yên tâm rồi. Người ta không chạm đến nhà mình đâu. Họ chỉ tính đến mép nhà chú Nha thôi. Hôm qua thấy bảo chú ấy chỉ mất có hai trăm mét. Thôi thế cũng được. Nhà mình càng yên ổn Mai kia về đây tôi sẽ cho xây lại tường rào, thêm người thì từng ấy đất tha hồ muốn trồng gì chả được.

- Người ta không lấy thật à?

- Không. Còn xa mới đến phần đất nhà mình.

- Đúng là người ta không lấy chứ? Thằng Đằng ngờ ngẩn nhắc lại.

- Chắc chắn rồi. Không phải lo lắng gì cả.

- Đúng thế à? Gã trai ngồi nhồm dậy mắt tròn.

- Kìa sao thế. Tôi có nói sai bao giờ đâu, càng đỡ...

Người con gái chưa nói dứt. Thằng con trai đã vọt ra cửa, gã chạy một mạch đến gánh đình. Rồi đứng thờ đốc. Gã nhìn xuống dòng sông lấp lánh vài vụn trắng nhọt nhọt đoạn quay lưng lưng thững về nhà.

Thấy bảo từ đấy không ai ở làng Chiện nhìn thấy gã. Có người bảo thằng Đằng con nhà Đình bỏ nhà theo đám đào vàng ở Na rì. Chả biết có thật không. Vài tháng sau cô gái muộn chồng nhất làng một mình lê chân đến nhà họ sinh. Tuổi cao lại đẻ con so nên các cô họ sinh xã vất vả. Nhưng rồi cuối cùng cô cũng đẻ được thằng con trai những ba cân mốt. Hôm cô bế con về người làng thấy bà Đình đứng lấp ló ở góc nhà họ sinh. Khi đưa bé được hai tuổi, lại thấy người nhà nước đến cắm mốc lấy đất làm đường. Lần này hơn nửa mảnh đất nhà mẹ con Nhiều được cắm để đền bù. Vẫn giá tám trăm một mét. Nhiều cầm cục tiền đền bù dài cổ mong ngóng, nhưng khi thằng bé lên năm rồi vẫn không thấy thằng Đằng về làng. Có khi nó đi đào vàng thật và có thể nó cũng trúng mạch nào đó nhưng nó không dám về vì sợ mấy con nợ đòi, cả gốc lẫn lãi. Từng ấy năm chí ít cũng bốn năm chục triệu chứ ít ỏi đâu.

Nghĩa địa u buồn

Thằng Nên tai sứt vừa lê đôi chân rã rời về 'nhà' của nó vừa rửa. Nó muốn rửa thật to để thiên hạ cùng nghe thấy nhưng nó mệt quá nên câu chữ của nó không thoát khỏi đôi môi khô xác.

Cái chân què của nó hôm nay có vẻ sưng tấy đau buốt hơn mọi ngày, nó nghiêng rặng cổ lết trên con đường mới tráng ximăng. Chiều đang buông xuống. Nghĩa địa đã bắt đầu nhuộm màu xám quen thuộc. Những cây thánh giá gầy béo và những mái mả cong queo in trên nền trời cuộn cuộn những đám mây rối và những đàn chim bay vội. Hình như mới có mả chôn. Mùi hương thoang thoang.

- A thằng Nên về rồi phải không? Thằng Lọ thông manh reo lên the thé. Nó nhấp nhểnh cái nạng ra sát thằng Nên. Chưa ăn chứ gì?

- Sao mày biết? - Nên thều thào nói không ra hơi.

- Nghe mày bò thì biết. May là tao ở nhà chứ không thì... Thôi vào nhà đi.

Hai đứa dìu nhau vào cái mả của thằng Lọ. Thằng này dúi vào tay thằng Nên gói giấy báo nặng nặng:

- Ăn đi, cơm trứng cúng đấy. Có muối đoàng hoàng nhé. Mày biết thế nào không? Ban ngày tao có nhìn thấy gì đâu, nên tao phải phục sẵn gần chỗ ấy. Tao cũng giả vờ khóc thảm thiết, thế là chẳng ai đuổi tao cả. Rồi nghe tiếng xêng mai đập mả, tao cũng loay hoay bê mấy hòn đất vứt vào. Cho đến khi tao thấy tiếng khóc xa dần là tao sờ lên mả. Hoa gì mà nhiều thế. Tao phải vạch mả mới thấy bát cơm quả trứng. Còn muối tao xin của mấy con bé cất cổ đấy. Chúng nó bảo tao cứ giả vờ mù để đi ăn xin thế có tức không!... Ăn chậm thôi, không thì khổ.

- Mày có ăn nữa không? - Nên chìa nắm cơm chạm vào tay Lọ.

- Thôi. No rồi. À, Nên này.

- Gì thế?

- Hôm nay tao không ở nhà là mày mất nhà đấy?

- Sao lại thế?

- Trưa nay có một thằng không biết từ đâu lại. Nghe chân nó là tao biết. Đầu tiên nó vào mả thằng Cân què định ngã lưng, tao đuổi bằng đũa. Rồi nó lại đến mả thằng Quý lùn tao cũng phải hét thật to, cuối cùng cu cậu đến mả mày định xí phần, tao quát om lên dọa nó.

- Nó cũng què hay sao? - Thằng Nên no bụng cười khùng khục.

- Không thằng này lành. Hình như nó cũng yếu hay sao ấy. Tao nghe giọng nó thều thào lắm. Nó bảo. Nếu là mả của chúng mày nhận phần rồi thì nó đi. Nó lại còn nói phét là nó không thích ở chung với đứa nào cả.

- Thôi tao về đây.

- Về làm chó gì. Mắt tao nhức lắm. Chỉ nửa đêm là mưa thôi. Ở đây ôm nhau mà ngủ cho ấm. Thằng Cân, thằng Quý chưa thấy về. Thế nào cũng bị mưa cho mà xem. Thôi nằm xuống đi. Mày bò cả ngày mà không thấy mệt sao.

2. Gần như ngược lại với cảm giác nhức mắt của thằng Lọ thông manh. Đêm ấy không mưa, trời chỉ nổi cơn dông khan. Gió ù ù trên các ngọn phi, cùng với sấm chớp ì ùng nhoang nhoang ở trên cao. Không gian ngọt ngọt, âm ạch nhức nhối như người đàn bà đẻ khó. Thằng Nên sứt nhắm mắt lại cố ngủ nhưng thằng Lọ hôm nay hình như có chuyện gì làm nó vui vui, nó nói luyên thuyên về cái mả đứa con gái chết vì sài uốn ván lúc mới mười ba tuổi vì bị giẫm vào đĩnh ván. Thằng Lọ lại cười khinh khịch. Mẹ khỉ, có thể mà cũng chết. Bao nhiêu lần chân nó bị đu thử đâm vào máy chảy toe toét còn chẳng nhằm nhò gì. Mười ba tuổi chết thì phí quá. Cái mả ấy nhỏ lắm, nhưng được cái có khóm hoa xương rồng tốt nhất nghĩa địa. Bọn cất cổ nói với thằng Lọ là bố mẹ con bé ấy vừa bán được mấy trăm mét đất kiếm bạc tỉ nên sắp xây lại mộ cho nó to lắm. Có cả mái che trông như mái đền, cả ảnh con bé bằng đá, nền mộ lại lát đá

granitô nằm tha hồ mát. Lúc ấy có khi tao chuyển ra cái má ấy, nhường cho thằng Cân què cái má này. Người nó cao nên nằm ở cái má cũ cứ phải co quắp như con tôm. Co như thế cả đêm mỗi lần. Cái má này thì nằm ngời vô tư đi. Nếu cái thằng dặt dẹo đến nghĩa địa hôm nay còn ở lại đến khi đó thì bảo thằng Cân nhường cho nó cái má cũ.

Một ánh chớp nhoè lên. Nên vỗ vỗ vào vai Lẹo thông manh:

- Này, này ở sau cái gò kia như có người. Mà có nhìn thấy gì không. Hay là bọn thằng Cân, thằng Quí về.

- Không phải đâu. Tối nay chắc hai cu cậu lại sợ mưa nên ngủ luôn ở chợ rồi. Tao nghe tiếng chúng nó tao biết chứ. Chắc là cái thằng ban sáng định chiếm chỗ của mấy đứa mình đấy.

- Gọi nó vào đây nói chuyện cho vui.

- Vớ vẩn. Nó khinh người bỏ cha ra ấy. Ban ngày tao có nhìn thấy gì đâu thế mà tao bảo nó dặt tao ra chỗ vũng nước để tao rửa một cái. Nó chối đây đẩy. Kệ bố nó. Loại ấy ma cũng chẳng thèm chơi.

3. Hôm sau trời vừa nhòe mặt người, thằng Cân què, thằng Quí lùn về. Hai thằng có vẻ hớn hờ gọi thằng Nên sút và thằng Lẹo thông manh sang chỗ trú ngụ của Quí lùn. Thằng Cân đặt cái túi nặng trĩu xuống hỏi ngay:

- Hôm qua chúng tao không về thằng Lẹo đói lắm hả?

- Không sao đâu. Tao ăn cơm trứng của đám ma, no kénh bụng. Thằng Nên về còn được chén nữa là.

- Hôm nay thằng Nên ở nhà?

- Ừ, tao mệt quá. Không hiểu sao chân đau buốt.

- Thôi ăn đi đã. Hai thằng ở nhà đói rồi đấy. Hôm nay tao lọ mọ đi thế nào lại vớ được đám cưới. Vừa thấy tao đến là con bé Ôsin của nhà ấy mang cho tao cả một túi nilông toàn thịt, vớ xôi đóng khuôn hẳn hoi. Chắc nhà ấy đặt thừa cỗ. Ngon không?

Thằng Nên vừa nhét miếng thịt vào mồm vừa gặt đầu. Màn đêm đã phủ màu đen quánh xuống nghĩa trang. Tiếng nhai bị rấn đóp kêu ré lên thất thanh xen trong tiếng sấm ì ùng xa xa. Một lúc sau, trời dặt im ắng như đợi chờ điều gì đấy. Trên mái mả, có tiếng lộp bộp của những giọt mưa đầu.

- May quá về đến nhà thì mưa...

Quí lùn bỏ giờ câu nói, mắt trở ra khi nó nhận ra một bóng người xiêu vẹo đang đi như lao trong mưa rơi chéo:

- Người. Có người chúng mày ạ.

- Chứ còn sao nữa - Lẹo thông manh ngòm ngoàm nói. Nó trợn trạo nuốt cho trôi miếng xôi giữa cơn nức vì nghẹn. - Thằng ấy không chơi được đâu. Hôm qua nó đến định chiếm hết chỗ của chúng mày, tao giữ mãi mới được đấy.

- Thằng nào? - Thằng Quí vừa rời theo cái bóng xiêu vẹo đang đi trong ánh chớp nhoè nhoè.

Mưa bắt đầu nặng hạt rơi rào rào xuống. Sự ngọt ngọt cùng cái nóng bức bỗng chốc tan biến hẳn. Xen trong tiếng mưa là tiếng nhai của bọn ăn mày nhóp nhép. Thằng Cân ái ngại:

- Nó đến cái gò có bụi cây chắn trâu, chỗ ấy có độc cái má bé tí thì nó ướt hết còn gì nữa. Hay để tao gọi nó vào đây. Chứ mưa to quá, ướt như chuột lột lại sinh cảm mất thôi.

- Không thằng ấy lạ lắm. Hôm qua tao với thằng Lẹo ở nhà buồn quá rủ nó vào nói chuyện cho vui, thế mà tao gọi khan cả cổ nó không thèm đến. Tao tưởng nó cam hay điếc, tao lò dò đến tận nơi ai ngờ cứ mỗi lần tao sắp đến gần thì nó cố lảng xa. Tao gọi thật to, thì nó quay lại bảo 'kệ mẹ tao'.

- Lúc ấy tao thấy nó gục đầu trên mô đất.

- Bắt đầu lạnh rồi đấy. Thế mà nó... Thằng Cân lẩm bẩm. Hay là đưa tao manh áo mưa hôm nọ

thằng Quý lùn nhặt được ở bãi rác ấy.

- Để làm gì? - Thằng Lẹo hỏi.

- Tao ra chỗ thằng ấy bảo nó đến đây. Chỗ này còn được hai thằng nữa vẫn rộng chán.

- Kệ mày. Chúng tao nói rồi đấy.

Cả bọn im lặng nhìn theo dáng cao cao của thằng Cân. Vài làn chớp loé lên xanh lét. Mưa giội rào rào. Một tiếng sét nổ vang. Ba thằng chợt thấy thằng Cân cặp rập chạy về, đằng xa thằng ăn mày lạ lẫm cầm cái gậy ngoằn ngoèo giơ lên như chực bỏ xuống. Thằng Cân khom người vừa trèo lên bệ má vừa hỗn hển nói:

- Đứng là thằng dở hơi. Tao vừa đến góc má thấy nó đang nằm cong queo trên nóc. Cu cậu run cầm cập. Tao vừa mở mồm bảo nó đến chỗ mình thì nó vùng dậy vớ ngay cái gậy. May, mà tao chạy được. Nó đúng là điên rồi, thôi kệ nó vậy.

4. Sáng hôm sau trời quang mây tạnh. Khi mặt trời rọi ánh nắng vàng rực rỡ vào trong má làm ánh lên những bát bình hương, làm nổi rõ những tấm thân còm cõi, méo mó của đám ăn mày trong mớ quần áo rách bươm đang ôm nhau ngủ mê mệt. Thằng Cân cựa mình, nhú mắt. Nó từ từ trèo khỏi bệ má đi về hướng gò có những bụi cây chắn trâu... Một lúc sau ba thằng choàng tỉnh khi nghe thất tiếng thằng Cân gọi giật giọng, thất thanh.

- Sao, chuyện gì mà kêu ghê thế? - Quý lùn đưa tay lên che mắt cho khỏi chói, hốt hoảng hỏi.

Thằng Cân bước thấp bước cao, khua khua tờ giấy bọc trong túi nilông mỏng:

- Nó chết rồi. Sợ quá chúng mày ạ.

- Ai chết? - Thằng Nền tỉnh ngủ hẳn.

- Thằng ấy đấy. - Cân hỗn hển chìa túi nilông đựng tờ giấy - Này Quý mày đọc xem!

- Cái gì thế? - Quý lùn tay run run như cầm vào miếng sắt bỏng rẫy.

- Của thằng ấy đấy. Tao nhặt được ở bàn tay nó. Chắc là nó rét quá, lại ốm nữa. Giá hôm qua nó nằm với túi mình thì đâu đến nỗi.

- Thôi im cho thằng Quý đọc xem nào. - Lẹo thông manh nóng ruột.

Quý lùn rút tờ giấy ra khỏi túi nilông có lỗ thủng lỗ chỗ, nó lẩm nhẩm: 'Tao bị sởi, chết lúc nào không biết, tao thấy bảo bệnh này lây ghê lắm, nên mặc dù tao rất muốn đến chỗ chúng mày nhưng lại sợ chúng mày lây bệnh của tao, rồi lại chết. Thế là tao cứ phải làm như tao ghét chúng mày lắm. Chúng mày tha cho tao. Có gì bảo người ta chôn tao với. Chôn khéo khéo vào không có cũng bị lây đấy. Tao xin chúng mày đừng giận gì tao cả nhé'.

Quý lùn buông thõng tờ giấy. Bốn thằng ăn mày im lặng như bốn pho tượng trong buổi sáng đầy nắng rực rỡ. Tiếng con chim chiền chiện hót giống già phía gò có bụi cây chắn trâu.